

Emir Abdur Rahman Khans udryddelse af Hazara- folket i perioden 1890-1893

Dette speciale er udarbejdet af

Arzoo Zirak

Studienummer: 20122816

Med kyndig vejledning af

Poul Duedahl

Professor, Institut for Kultur og Globale Studier

10. Semester Historie

Aalborg Universitet

Afleveret: 03-06-2019

Abstract

This Master's thesis examines how the Amir of Afghanistan Abdur Rahman Khan (who reigned 1880-1901) legitimized his campaign of extermination on the Hazara people of Afghanistan and as well as an analysis on the reaction from the Hazaras. Abdur Rahman Khan, known as the Iron Amir, is considered the founding father of the modern Afghanistan. During his reign the demarcations of Afghan borders were created in negotiations with Tsarist Russia and Imperial Britain. Afghanistan consists of many different ethnicities, all natives to the land. The four largest peoples are the Pashtuns, the Tajiks, the Hazaras and the Uzbeks. What differentiates the Hazaras from the other three ethnic groups is their Asian appearance and their Shiism faith. Something which the Iron Amir used as a tool among others to create a religious crusade in order to eliminate them from the kingdom of Afghanistan which consisted of 75 % Sunni Muslims. The method used in this master's thesis to analyze and determine whether Abdur Rahman's elimination of the Hazaras can be classified as a genocide or not is Jacques Semelin's definition for massacres. The reason behind Abdur Rahman's extermination campaign was that he wanted to depopulate the central part of Afghanistan known as Hazarajat, which is inhabited by the Hazara people so he could place his own people the Pashtuns instead. After a thorough examination of the letters sent from him to the generals of his army and the Hazara tribal leaders as well as the replies, it is my conclusion that he legitimized his campaign of extermination on the Hazara people by forcing them to rebel by sending the army to the Hazarajat so they could torture, rape, kill the Hazara people as they pleased even though the Hazara people welcomed the army in peace and freely gave up their weapons as ordered. The two Hazara rebellions lasted from 1891-1893. After Abdur Rahman's depopulations plan succeeded, the areas of Uruzgan and Day Chopan of the Hazarajat were given to his Pashtun people to the Durrani and Ghilzai tribes as a reward for their contribution to the Hazara persecution. Furthermore, I can conclude that even when using Jacques Semelin's more demanding definition for massacre, which requires both qualitative and quantitative requirements, Abdur Rahman's actions carried out against the Hazara people can be defined as genocide and furthermore resulted in a slave trade and emigration by some of the survivors.

Indledning	3
Problemformulering	5
Begrebsafklaring	5
Legitimering	6
Udryddelseskampagne	6
Reaktion	7
Forskningsoversigt	8
Den officielle afghanske historie: The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh	9
Udryddelseskampagnen og Hazaraernes oprør ifølge Hasan Karkar	12
Udryddelseskampagnen og Hazaraernes reaktion ifølge Sayed Askar Mousavi	15
Metode	20
Definition og Afgræsning af 'folkemord'	21
Undertvingelse	24
Udryddelse	26
Præsentation af Kildemateriale	27
Abdur Rahmans breve og hazara mirs svar som kilder	28
Analyse	31
Kontekst	32
Afghanistans baggrundshistorie	32
Hazaraerne og deres land Hazarajat	35
Abdur Rahmans Legitimering	40
Hazaraernes reaktion	48
Almene hazaraer	49
Hazara mirs, begs og khans reaktion	52
Udryddelsestype	53
Kvalitativt grundlag for at definere Abdur Rahmans udryddelse som folkemord	59
Kvantitativt grundlag for at definere Abdur Rahmans udryddelse som folkemord	59
Analyse af Kitroeffer definition for udryddelseskampagne i forhold til hazaraernes	60
Konklusion	60
Ordforklaring	63
Litteraturliste	64
Anvendte primære kilder	66

Indledning

Året var 1888 og emiren af Afghanistan Abdur Rahman Khan, kendt som jernemiren på grund af sin brutalitet, havde sejret over alle sine rivaler for emiratets trone. Tilbage sad han med en stor hær og store ambitioner. I datidens Afghanistan var det en emir, der herskede det multietniske land med mange forskellige folkeslag som pashtunere, tadsjikere, hazaraere, usbekere, og så videre.¹ Abdur Rahman tilhørte selv den største befolkningsgruppe, pashtunerne, der har siddet på magten siden 1747, da Ahmad Shah Durrani blev valgt som *shah*.² Udenrigspolitisk var hans regeringstid i perioden 1880 - 1901 præget af stabilitet, primært fordi briterne havde støttet hans stat med 80.000 pund, men indenrigspolitisk var de første otte år af hans regeringstid mere kaotiske og oprør opstod blandt hans folk, pashtunerne.³ Støtten fra briterne gav ham mulighed for at igangsætte indenrigserobringskrige i Afghanistan og i 1890 sendte han sin hær bestående af 100.000 soldater og 20.000 - 30.000 militstropper fra adskillige pashtun stammer til Hazarajat, hazaraerne land (central Afghanistan) for at erobre og besætte dette område af landet⁴. Hærens ekstreme undertrykkelse af hazaraerne, hvilket inkluderede, tortur, seksuelle overgreb og plyndring resulterede i et oprør i Uruzgan delen af Hazarajat. Dette oprør fra hazaraerne brugte emiren som et påskud til at starte sin udryddelseskampagne mod dem. Udryddelseskampagnen startede for alvor i 1891, da emiren i samarbejde *Sunni* religiøse leder udstedte en fatwa, hvori der blev erklæret hellig krig imod hazaraerne, der i modsætning til resten af landet befolkning var Shia muslimer. Denne fatwa legaliserede og opfordrede de resterende befolkningsgrupper til at begå overgreb, drab og udplyndring af hazaraerne. Ifølge fatwaen skulle der ske en fuldstændig udrensning af hazaraerne så ikke engang deres navn kunne nævnes igen i Afghanistan. Ydermere blev det betragtet som enhver Sunni muslimsk

¹ Victor P. Petrov og Mohamad Ali, "AFGHANISTAN: People -ethnic groups" i *Encyclopaedia Britannica*, red. The Editors of Encyclopaedia Britannica. (London: *Encyclopaedia Britannica, Inc*, 2019), konsulteret den 25. April 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Plant-and-animal-life#ref21423>

² The editors of Encyclopaedia Britannica, "Ahmad Shah Durrani: RULER OF AFGHANISTAN" i *Encyclopaedia Britannica*, red. The Editors of Encyclopaedia Britannica. (London: *Encyclopaedia Britannica, Inc*, 2019), konsulteret den 26. April 2019. <https://www.britannica.com/biography/Ahmad-Shah-Durrani>

³ Edmund Yorke, *PLAYING THE GREAT GAME: BRITAIN, WAR AND POLITICS IN AFGHANISTAN SINCE 1839* (London: Robert Hale, 2012), s. 323- 324.

⁴ Mohammad Hasan Karkar, *THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN: Occasional Paper # 4* (Afghanistan Council: The Asia Society, 1973), s. 3.

mands pligt at deltage i denne hellig krig og da Afghanistan bestod af 75 procent Sunni muslimer fungerede udryddelseskampagnen yderst effektivt.^{5 6} Udryddelseskampagnen resulterede i massakrer, hvilket førte til både udvandring og tvangsfjernelse af hazaraerne. Det er uvist hvor mange hazaraer, der døde som konsekvens af Abdur Rahmans religiøse udryddelseskampagne, da der ikke angives tal for dette hverken i kilderne eller de to forskningslitterature. Yderligere blev der åbnet slavemarkeder, hvor hazaraerne blev solgt i Afghanistans storbyer. Og det er netop denne udryddelseskampagne, der er fokuspunktet for mit speciale. Jeg vil i specialet analysere og diskutere emir Abdur Rahman Khans begrundelse og legitimering af hans udryddelseskampagne mod hazara- folket i perioden 1890 - 1893 samt hazara- folkets reaktion på kampagnen.

Ydermere har jeg valgt at afgrænse specialets fokus i tidsperioden fra 1890 - 1893, fordi Abdur Rahman sendte sin hær til Hazarajat i 1890, derfor kan man argumentere for, at dette er begyndelsen på udryddelseskampagnerne.⁷ En udryddelseskampagne kan tage form på forskellige måder, herunder folkemord, der er det mest udbredte term. Folkemord er en bred term at anvende og der hersker tvivl blandt forskere indenfor området, hvilke metrikker en historisk hændelse skal vurderes ud fra for at kunne defineres som folkemord. Jeg har valgt at afgrænse min opgave til at tage udgangspunkt i Jacques Semelins definition af folkemord, da han opdeler det i flere trin og på denne måde har flere nuancer for, hvad udryddelse kan være.

⁵ Fayz Muhammad Katib Hazarah, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880- 1901 part 2. 1889-1893", i *The History of Afghanistan: Siraj al- tawarikh Vol 3*. Overs. R.D. McChesney og M.M. Khorrami (Boston: Brill, 2013), s. 684- 771.

⁶ Frank Raymond Allchin, Victor P. Petrov, "Afghanistan: Religion" i *Encyclopaedia Britannica*, red. The Editors of Encyclopaedia Britannica. (London: *Encyclopaedia Britannica, Inc*, 2019), konsulteret den 25. April 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Languages#ref21425>

⁷ Fayz Muhammad Katib Hazarah, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880- 1901 part 2. 1889-1893", s. 650.

Problemformulering

“Hvordan legitimerede emiren Abdur Rahman Khan sin udryddelseskampagne mod Hazara-folket i perioden 1890 - 1893, og hvad var Hazarafolkets reaktion mod denne kampagne samt, hvilken type udryddelse led hazaraerne under i forhold til Jacques Semelin definition.”

Grunden til, at jeg har valgt disse problemstillinger er, at der synes at være et forskningsmæssigt videnshul om dette, men også generelt om hazaraerne, hvilket er bemærket af både engelske og indiske forskere.⁸ Videns lakunen kan være et resultat af, at hazaraerne ikke har været i en position, hvor de kunne skrive deres egen historie. Siden 1890'erne har de været diskrimineret imod af den afghanske stat og deres afghanske medborgere og der var sågar en del af hazaraerne, som slaver for pashtunerne fra 1893 - 1919. Dette har medført, at hazaraerne oftere befandt sig i bunden af det sociale og økonomiske hierarki i forhold til resten af Afghanistans forskellige befolkningsgrupper.

Begrebsafklaring

I følgende afsnit vil jeg afklare de tre efterstående begreber, som jeg har benyttet i min problemformulering: Legitimering, udryddelseskampagne og reaktion. Grundet begrebernes brede betydning skal denne begrebsafklaring gerne tydeliggøre præcis, hvad der menes og hvordan disse kan anvendes til at indgå i den metodiske analyse i konteksten i denne opgave.

⁸ Farha Samreen, “THE HAZARAS OF AFGHANISTAN IN MUGHAL TIMES”, i *Proceedings of the Indian History Congress Vol. 70* (2009), s. 821, downloaded 11. februar 2019, doi: 130.225.53.20.

Legitimering

Til definering af legitimering vil jeg primært bruge Teun Van Dijks ide-sæt omkring legitimering. Jeg har valgt Teun Van Dijk, fordi han var tidligere professor i diskursstudier (sammenhæng af udsagn, idéer, definitioner, som udgør kernen f.eks. i et ræsonnement eller i en samtale).⁹ For Dijk er legitimering en social og politisk handling, som bliver opnået via tekst eller via tale. Dijk angiver to forskellige definitioner for legitimering, der afhænger af afsenderens samfundsklasse.

Den første definition af legitimering er indenfor pragmatikken (læren om sprogets anvendelse i både mundtlig og skriftlig kommunikation) forbundet med at forsvare én selv via en tale for at levere gode grunde, bevæggrunde, som er acceptable motivationer for tidligere eller nutidige handlinger, der har været eller som bliver kritiseret af andre.¹⁰

Dijks anden definition omhandler legitimering for handlinger for ikke at tabe ansigt som han selv beskriver følgende: "[...] although, for many (e.g. face-keeping) reasons, even dictators will regularly engage in various forms of legitimation."¹¹

Udryddelseskampagne

Udryddelseskampagner er tæt forbundet med folkemord og det er min intention med dette kandidatspeciale er at finde frem til, hvilken type udryddelse Abdur Rahman udsatte hazaraerne for. Til forklaring af begrebet udryddelseskampagne vil jeg bruge Alexander Kitroeffs definition. Alexander Kitroeff er en historieprofessor ved Haverford College i Philadelphia USA, der har forsket i nationalisme og etnicitet i forhold til det moderne Grækenland. Derudover har han forsket i ortodokse grækere skæbne under det osmanniske rige i 1912 - 1922, som nogle forsker klassificerer som folkemord.¹² Kitroeff anser en udryddelseskampagne som;

⁹ "Brief Vita of Teun A. van Dijk," Konsulteret 31. Maj 2019, <http://www.discourses.org/Minivita%20Teun%20A%20van%20Dijk.html>

¹⁰ Teun Van Dijk, *Ideology: A Multidisciplinary Approach* (London: SAGE Publications Ltd, 1998), s.234- 240.

¹¹ Van Dijk, *Ideology*, s. 235

¹² "Alexander Kitroeff", konsulteret 31. Maj. 2019, <https://www.haverford.edu/users/akitroef>

”The predatory methods used, and indeed what may be called a policy of effective physical elimination of populations, as well as of the cultural traces of their presence in areas they inhabited, bespeak of planning at the highest levels of government and its systematic implementation.”¹³

Reaktion

Ordet ‘reaktion’ dækker, i denne sammenhæng, over de forskellige faser som hazaraerne gennemgår i perioden 1890 - 1893, hvilket er (1) underdanighed, loyalitet og lydighed, (2) fornægtelse af situationens alvor når Abdur Rahmans hær indtager Hazarajat og (3) efterladt med ingen anden udvej gør hazaraerne oprør mod Abdur Rahmans emirat.

Lydighed er praksissen af at følge en autoritær figurs befalinger på trods af egne ønsker. “[...] obedience generally involves people or groups overriding their desires or default responses so as to carry out (obey) the commands of an authority figure.”¹⁴ Lydighed opstår i tilfælde af, at der eksisterer en magt ubalance mellem to grupper eller befolkningsgrupper. Den gruppe med autoriteten udsteder sine bekendtgørelser, mens den mindre magtfulde gruppe tvinges til at udføre disse bekendtgørelser, selvom de kan være forbundet med stor frygt.

Fornægtelse er, indenfor psykologien, en forsvarsmekanisme, som drejer faretruende aspekter af realiteten og sætter optimistiske scenarier i stedet med det mål at beskytte jeg’et i angstfremkaldende situationer.¹⁵ Ved oprør forstås der, en bevæbnet opposition til den autoritære og dominerende figur.¹⁶

¹³ Alexander Kitroeff, “CAMPAIGN OF EXTERMINATION”, i *THE GENOCIDE OF THE OTTOMAN GREEKS: STUDIES ON THE STATE-SPONSORED CAMPAIGN OF EXTERMINATION OF THE CHRISTIANS OF ASIA MINOR (1912-1922) AND ITS AFTERMATH: HISTORY, LAW, MEMORY*, red. Tess Hofmann et al. (New York and Athens: Aristide D. Caratzas Publisher 2011), s. 202.

¹⁴ Michael Ent & Roy Baumeister, “Obedience”, i *The SAGE Encyclopaedia of Political Behaviour*, red. Fathali M. Moghaddam. (Tousand Oaks: SAGE Publications Inc, 2017), s. 551-554.

¹⁵ “Fornægtelse” i Gyldendal DEN STORE DANSKE, konsulteret 2. Maj. 2019 http://denstoredanske.dk/Krop,_psyke_og_sundhed/Psykologi/Psykoanalyse_og_egopsykologi/forn%C3%A6gtelse

¹⁶ “Rebellion” i Merriam Webster, konsulteret 2. Maj 2019. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/rebellion>

Forskningsoversigt

I det følgende afsnit vil jeg gennemgå, hvad der er blevet skrevet om Abdur Rahmans udryddelseskampagne og hazara-folkets reaktion under perioden. Jeg har valgt at gå i dybden med tre forskellige forskningslitteraturer omhandlende dette emne for at kunne belyse situationen fra flere vinkler.

The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh er den officielle historie og det betyder, at den er kontrolleret, anerkendt og arrangeret af statsmagten, som på det tidspunkt var emiren Habibullah Khan. *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh*, som udkom i 1912 - 1913 er skrevet af Fayz Muhammad Katib Hazarah, som var etnisk hazara. Han var dog ikke alene om værket, men har haft fire redaktører, der alle var embedsmænd i høje stillinger og derudover etniske pashtuner. Særligt bemærkelsesværdig er det, at emir Habibullah Khan selv var redaktør og finansierede projektet, da det var hans livslange drøm at skabe et officielt afghansk historisk værk. Jeg er interesseret i den officielle statskonstrueret historie, fordi deres tendens er, at den skal belyse emirens handlinger, herunder udryddelsen af hazaraer, som værende retfærdigt samt fordi det er det første historiske værk, der arbejder med emnet. Det er dog værd at være opmærksom på, at dette værk ikke gør brug af vestlige forskningsmetoder, da den ikke er kildekritisk.

Yderligere har jeg valgt at undersøge, hvordan to nutidige historikere med forskellige etniciteter bearbejder emnet ca. 80 og 100 år senere. Jeg har valgt at undersøge, hvordan en nutidig pashtunsk og en hazara historiker beskriver episoden, da emnet særligt berørte disse to etniciteter. Jeg har valgt *THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN* skrevet af Hasan Karkar i 1973 som min pashtunsk vinkel og *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN: An Historical, Cultural, Economic and Political Study* skrevet i 1998 af Sayed Askar Mousavi som min hazara vinkel. Jeg har udvalgt disse to syn fordi, da der ikke er andre, som har skrevet om emnet med en vestlig forskningstilgang. Derudover er de to værker den nyeste forskning indenfor emnet.

Forfatteren Karkar har haft en tilbøjelighed til at være særligt negativt ladet, når han har skrevet om de andre befolkningsgrupper i Afghanistan, særligt gældende for hazaraerne i nogle sine værker.¹⁷ Dette er bemærket af bl.a. professor Christine Noelle-Karimi, ansat ved Ludwig-Maximilians- universet i München, som mener, at dette gøre Karkar til en klart subjektiv historiker. I sin anmeldelse af Karkars værk skriver professor Christine Noelle-Karimi at; "his account of the Hazaras is outright disturbing".¹⁸

Den officielle afghanske historie: *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh*

Den officielle afghanske historie udkom i perioden 1912 - 13 og er skrevet af Fayz Muhammad Katib Hazarahs på ordre og betaling af emiren Habibullah khan. Denne betragter Sardar Abdul Qodos som værende roden til Abdur Rahmans udryddelseskampagne og hazaraernes modreaktion i form af oprør i Hazarajat. Ifølge den officielle historie fejlede Abdul Qodos i at kontrollere sine soldater i deres søgen efter våben og afholde dem fra at torturere og mishandle hazara-mænd og voldtage og bortføre kvinderne.¹⁹

Hæren, der blev sendt til Hazarajat i starten af juni 1890, bestod af Abdur Rahmans professionelle soldater, samt 2222 militstropper fra diverse pashtunske nomade-stammer. Disse pashtunske nomade-stammer bidrog med mænd, fordi de ville have adgang til græsningsområder i Hazarajat, primært i Behsud, Nawur i Ghazni og Sih Dastah i Jaghuri. To andre pashtunske nomade-stammer Ghilzay og Mohmand tilbød 400 af deres kameler til hæren uden nogen form for betaling.²⁰ Hærens tortur, overgreb og nedrivning af deres *qala* tvang hazaraerne til, ifølge den officielle afghanske historie, at gøre oprør.²¹

I oktober 1891 modtager Abdul Qodos et brev fra Abdur Rahman, hvori der stilles spørgsmål til, hvorfor han har taget forskellige hazara *mirs* og *begs* døtre som sexslaver. I brevet står der

¹⁷ Christine Noelle- Karimi, "Review," anmeldelse af *A Political and Diplomatic History of Afghanistan, 1863-1901*, by Hasan Karkar, The Journal of Asian Studies, 19. august 2009, Cambridge core, <https://doi.org/10.1017/S0021911809990350>

¹⁸ Noelle- Karimi, "Review."

¹⁹ Katib Hazarah, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889- 1893", s. 687.

²⁰ Ibid., s. 649- 653.

²¹ Ibid., 687.

blandt andet: "Why are you perpetrating such business? Although those people may outwardly give in to this, inwardly they will be deeply offended and hate the government." ²² Overgrebene af hazaraer som Abdul Qodos og hans hær udsatte dem for medførte, at alle indbyggerne i Hazarajat, der ellers allerede havde overgivet sig fredeligt, nu gjorde oprør. ²³ I den officielle afghanske historie gøres der opmærksom på, at det var Abdul Qodoses skyld, at hazaraerne gjorde oprør.

Som svar på Abdur Rahmans brev skriver Abdul Qodos: "What one observes about Hazarah girls is that they are nothing more than animals — No human would ever want to live with them whether as married women or as Concubines. " ²⁴ Der kan argumenteres for, at Abdul Qodos til en vis grad prøvede på at begrænse volden, men i det han selv tog sexslaver blandt forskellige mirs døtre gjorde, at hans opførsel blev et forbillede for officererne, der gjorde det samme. Abdul Qodos skrev et brev til Abdur Rahman for at informere ham om soldaternes og militstroppernes brutale behandling af almindelige hazara-bønder. Han skriver, at han ikke har forbudt hæren at behandle hazaraerne på denne måde, fordi han er bange for oprør, men at han løslader ca. 500 bønder fra deres lænker efter at have taget penge som garanti fra dem hver dag. Hvortil Abdur Rahman ikke giver befaling til Abdul Qodos om at få hæren til at standse deres ugerninger mod hazaraerne. ²⁵

Hazaraernes oprør mod hæren og Abdur Rahmans regime begyndte hos de lokale indbyggere i Darrah- i – Pahlawan i Uruzgan, da tre soldater brød ind hos en hazara under påskud af at søge efter våben. Da de så mandens smukke hustru, bandt de mandens hænder og fødder og voldtog kvinden for øjnene af ham. Da mandens bror blev informeret om misgerningen, samlede hele området sig og svorg en ed ved at sige.

"Death 100 times over is preferable to enduring such things, which should never occur in a humane world and in which the excellent Shari'ah prevails. Should we simply excise the sighs of grief and regret from our hearts, wrap the foot in the skirt of disgrace, and suffer patiently?" ²⁶

²² Ibid., 694.

²³ Ibid., 689.

²⁴ Ibid., 694.

²⁵ Ibid., 704.

²⁶ Ibid., 733-.

Den officielle afghanske historie fralægger Abdur Rahman hele skylden, eftersom ansvaret først bliver lagt på Abdul Qodos, der fejlede ved ikke at kunne styre hærens brutalitet og tyranni. Dernæst bliver ansvaret lagt på hoffets skribenter, der var glemsom og uagtsom omkring Abdul Qodos brev, som berettede om soldaternes tyranni af hazaraerne.²⁷ Det virker dog særdeles diskutabelt, at hoffets skribenter skulle have været uagtsom omkring et så betydningsfuldt brev. Det sandsynlige scenarie er, at Abdur Rahman selv var uinteresseret i at standse massakren, plyndringen og overgrebene. *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh* maler i stedet et guddommeligt billede af Abdur Rahman, idet han bliver benævnt som Guds skygge. "Thus his perfect Majesty, Shadow of God [...]".²⁸ Sammenligningen med Gud gøre ham ufejlbarlig og derfor kan han ikke stå til ansvar for mord, overgreb, plyndring, som ellers er imod Sharia-loven. Derudover er hans vigtigste opgave som skygge af Gud på jorden at udføre Sharia-loven samtidig med at forbyde ting, som ifølge Sharia er illegitime.

Efter Abdur Rahman får besked om hazaraernes oprør i Uruzgan, sender han bud efter de pashtunske stammer og hazara mirs fra Beshud, Malistan og Jaghuri og beordrer dem at udrydde alle beboerne i Uruzgan. Mir af Day Zangi bliver befalet til endnu engang at samle provisioner til hæren. Derudover bliver Abdullah khan og Sardar Faqir Muhammad Khan beordret til at marchere mod Day Chopan og dræbe alle de hazaraer, de møder på deres vej. Feltmarskallen Ghulam Haydar Khan angriber Hazarajat fra den nordlige side, Mazar- i-Sharif, med sin del af hæren. Samtidig får Abdur Rahman artilleri fra Europa, der er ankommet til Karachis port. 784 lokale begs bliver slået ihjel af Abdur Rahmans hær, og deres koner og børn bliver givet væk som slaver til pashtunerne.²⁹ Abdul Ghafur Khan, som er bror til guvernøren i Muqur, dræber hazaraer på sin vej og jævner deres qala til jorden. Som en del af oprøret blokerer hazaraerne strategiske veje i Hazarajat, men ultimativt tabte hazaraerne det første oprør med start i 1891 som følge af koleraudbruddet samt begrundet i angreb fra Abdur

²⁷ Ibid., 732-733.

²⁸ Ibid., 736.

²⁹ Ibid., 784.

Rahmans professionelle tropper og militstropper, som havde den fordel, at de var i besiddelse af datidens sofistikerede våben såsom kanoner.³⁰

Abdur Rahmans religiøse udryddelseskampagne startede, da han hyrede Abdul Khaliq, som var en Sunni Iman, til at proklamere en fatwa, hvori hazaraerne bliver defineret som hedninge. Derefter blev han sendt til forskellige moskéer i pashtun-områderne med det formål at opfordre og ophidse folk til at udrydde hazaraerne. Imedens befalede Abdur Rahman, at alle hazara mirs og begs skulle samles fra hele Hazarajat med deres familier og sendes til Kabul. Men erfaringen havde vist hazaraerne, hvad der var i vente for dem i Kabul. Mir af Day Chopan, som havde tjent ved Abdur Rahmans hof, var blevet henrettet, og hans familie givet væk som slaver for Abdur Rahmans pashtunske embedsmænd, ligesom hans landejendomme og jordbesiddelser blev konfiskeret af Abdur Rahmans stat.³¹ De allierede mirs og begs, som nu arbejde for det samme mål, samt Uruzgan hazaraerne skabte så stor en trussel for Abdur Rahmans hær, at han besluttede sig for selv at lede hæren mod hazaraerne.³² I sidste ende tabte hazaraerne kampen, fordi Fatwaen virkede yderst effektivt. Som et resultat af Fatwaen sluttede endnu flere militstropper end nogensinde før sig sammen med hæren. Derudover var der visse hazara mir, som valgte at slutte sig sammen med Abdur Rahman af frygt for, deres klan skulle blive udryddet.³³

Udryddelseskampagnen og Hazaraernes oprør ifølge Hasan Karkar

Hasan Karkar er en anerkendt historiker i Afghanistan med en bachelor fra Kabuls universitet og en kandidat og Ph.d. i historie fra The University of London. I *THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, som er en artikel fra 1973, skriver han, at til og med emir Sher Ali Khans herredømme var Hazarajat statsligt uafhængigt bortset fra, at de betalte skat og bidrog med mænd til hæren. Hvert område var styret af deres lokale mir, der fungerede som skattevæsen, idet man indsamlede og videresendte de opkrævede skatter til den afghanske

³⁰ Ibid., 811.

³¹ Ibid., 820-.

³² Ibid., 989-.

³³ Ibid., 957- 1035.

Emirat med hovedsæde i Kabul.³⁴ Den foregående emir Sher Ali khan, der regerede fra 1863 - 1879, havde konfereret titlen *Sardar* til Sher Ali khan af Jaghuri, *Ilkhani* til Mir Mohammad Amir af Day Zangi, og *Nizam al- Dowle* til Mohammad khan af Qala- i- Now i Herat. Disse tre mænd var alle etniske hazara mirs og dermed leder af hver deres provinser, så Karkar mener, at emir Sher Ali Khan var venligere stemt mod hazaraerne. Forklaringen på Abdur Rahmans militære angreb på Hazarajat, og hazaraernes reaktion på det, kan ifølge Karkar findes ved hjælp af centralisering- vs. decentraliseringsteorien: "The Amir's policy was to break the power of the Hazaras who, as one ethnic group occupying a compact mountainous area, were considered a potential source of danger to Afghanistan."³⁵ Karkar forstår Abdur Rahmans politik mod hazaraerne som en nødvendighed for ham med henblik på at styrke og vedligeholde sin regerings centralmagt. Hazaraernes land er som tidligere nævnt det centrale Afghanistan og er et bjergrigt område, hvilket medfører en befolkningskoncentration. De geografiske omstændigheder kombineret med området kun beboes af én etnisk gruppe resulterede i, at Abdur Rahman anså Hazarajat som en potentiel fare for sin trone. Selvom hele Hazarajat havde underkastet sig Abdur Rahman før 1890 havde, besluttede han sig alligevel for at sende sin hær ledet af Abdul Qodos Khan til Hazarajat i 1890 til kamp. Karkar vurderer årene 1891 - 1893 som perioden, hvor hazaraerne gjorde oprør til Abdur Rahmans politik om at udbrede sin central regeringens magt til deres land.³⁶ Karkar skriver, at hazaraerne erklærede krig imod det afghanske emirat, som følge af deres undertrykkelse og mener, der var adskillige grunde til, at hazaraerne gjorde oprør.³⁷

Den første årsag for oprøret var, at Abdur Rahman havde beordret, at alle hazaraernes våben skulle indsamles og sendes til Kabul. Ifølge Karkar blev denne beordring truffet på basis af, at Abdur Rahmans hær ikke kunne finde en enkelt lokalitet, der var velegnet til udstationering, og derfor ville være sårbar, idet den var spredt udover hele Hazarajat. Abdur Rahmans ordre om indsamlingen af våbnene skulle derfor betragtes som en beskyttelse af sin egen hær. Denne

³⁴ Mohammad Hasan Karkar, *THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 3.

³⁵ Karkar, *THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 8.

³⁶ Ibid., s.1-3.

³⁷ Ibid., s.5.

indsamling var et brud på det løfte hazaraerne havde fået om, at de ville få tilbageleveret deres våben, så snart tiden tillod det.³⁸

En anden grund til hazaraernes oprør var, at Abdur Rahmans hær torturerede og dræbte hazara-mændene samt voldtog og bortførte kvinderne. Det tredje var, at hærens førende general Abdul Qodos ikke evnede at styre hæren, da han frygtede, at soldaterne ville gøre oprør og iøvrigt selv deltog i grusomhederne som Karkar skriver ” [...] Sardar Quddus, who was the first to enjoy the company of the Hazara women, failed to restrain them.”

Slutteligt befalede Abdur Rahman, at alle hazaraers mirs og religiøse leder skulle separeres fra den almindelige befolkning af hazaraer og sendes til Kabul, hvor Abdur Rahman ville give dem landområder, som ville blive afsat til dem, hævder Karkar.

Oprøret begyndte i 1891 hos Palo-sektionen, da Uruzgan hazaraerne dræbte et par af Abdul Qodos soldater. Efterfølgende tilsluttede andre hazaraer sig til oprøret, som kulminerede, da Abdul Qodos, lederen af hæren, flygtede ud af Hazarajat til Qalat, som er pashtunernes territorium. Emiren Abdur Rahman forsøgte at gøre krigen til en sekterisk krig og i samarbejde med Sunni-religiøse ledere (ulema) udstedte de en fatwa, der er en islamisk, religiøst funderet retskendelse. I fatwaen blev hazara-folket defineret som vantro og oprørske, og det var på grundlag af dette udsagn, at de skulle tilintetgøres.³⁹ Yderligere skriver Karkar, at Hazarajat blev lovet væk til Ghilzay og Durrani klanerne af pashtunerne imod deres støtte. Abdur Rahman erklærede gentagne gange, at hæren, herunder både soldater og civile, kunne gøre, hvad de ville med hazaraerne og deres ejendom og ejendele. ”Thus the words of the “Shadow of God”, and the representatives of Islam, promising plunder and heaven, stirred the Sunni Muslims to genocide. “⁴⁰ Karkar skriver, at på basis af fatwaen begik Sunni-afghanerne et folkedrab på hazaraerne, hvilket resulterede i, at Abdur Rahman formåede at udrydde den største del af hazaraerne. Efter krigen blev de overlevende blev solgt som slaver og deres land givet væk til Durrani klanen af pashtunerne som lovet.

³⁸ Ibid., s.4.

³⁹ Ibid., s.6.

⁴⁰ Ibid., s.6.

Baggrunden for de forskellige udryddelseskampagner er ifølge Karkar, at Abdur Rahman ville sikre en uindtagelig naturlig landposition, som var hazaraernes landdel Uruzgan-provinsen, der skulle overgå til pashtunerne herunder Durrani- klanen. Dette gjorde Abdur Rahman, fordi han følte, pashtunerne var blottet for angreb fra vantro fra begge sider. Her mente han hazaraerne i Afghanistan og briterne i britisk Indien, som grænsede op til Afghanistan i 1800-tallet. Abdur Rahman erklærede dengang flere gange, at hensigten med at erobre Uruzgan, var at overgive den til pashtunerne, hvilket var en af grundene til, der var flere tusind civile soldater, der deltog i krigen.⁴¹

Udryddelseskampagnen og Hazaraernes reaktion ifølge Sayed Askar Mousavi

Mousavi, der er uddannet i Storbritannien med en bachelor fra University of East Anglia og ph.d. fra Oxford mener, at den hidtidige forskning omkring hazara-folkets oprør i perioden 1890 - 1893 i Afghanistans tilfælde, hverken har været dækkende eller realistisk.⁴² De teorier fra andre forskere, som Mousavi refererer til og forkaster, er blandt andet centralisering- vs. decentralisering-teorien som Karkar er fortaler for. Mousavis *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN: An Historical, Cultural, Economic and Political Study* har modtaget gode anmeldelser fra andre professorer herunder Robert L. Canfields, som var tidligere professor i antropologi ved Washingtons universitet i St. Louis. Han er især fascineret og samtidig fængslet af Mousavis genovervejelse af hazaraernes herkomst. Det eneste kritik Canfield har af Mousavis værk er, at Mousavi mener, at han bruger en ny metode til sin analyse. Dette er Canfield uenig i, idet han mener, at metoden er socialantropologisk og derfor ikke ny.⁴³ Alligevel roser Canfield Mousavis' værk for at være omfattende samt for at have inddraget hidtil usete tekster og dokumenter, herunder tidligere hazara-forskeres værker, som han mener, er blevet tilsidesat i tidligere

⁴¹ Ibid., s.6.

⁴² Sayed Askar Mousavi, *The Hazaras of Afghanistan An Historical, Cultural, Economic and Political Study*. (Surrey: Curzon press, 1998). s. 115-119.

⁴³ Robert L. Canfield, "Review," anmeldelse af *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN: An Historical, Cultural, Economic and Political Study*, By Sayed Askar Mousavi, International Journal of Middle East Studies, Vol. 31, No. 2 (May, 1999), pp. 321- 322, 20. Maj 2019, Cambridge University Press. <https://www.jstor.org/stable/176323>

litteratur. Canfield afslutter sin anmeldelse med at definere bogen som den vigtigste forskning, der hidtil er skrevet om emnet og siger selv: "[...] This is the most important work ever written on the subject. It should be read by every specialist of the region."⁴⁴

Mousavi er af den opfattelse i *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, at hazara-oprørerne opstod som konsekvens af de indbyrdes konflikter, der eksisterede imellem de forskellige pashtunske emirer. Før 1880, hvor Abdur Rahman blev emir af Afghanistan ved hjælp af Storbritannien, var der en strid blandt de forskellige pashtunske ledere om, hvem der skulle være emir af Afghanistan, og da der endelig blev valgt en emir, var de andre altid på jagt efter deres chance til at overtage tronen. Desuden var samfundsstrukturen i Afghanistan markant anderledes end før Abdur Rahmans regeringstid, idet hvert område var delvist uafhængigt og styret af deres egne Hazara mir, uzbek beg og pashtun khan, der indsamlede skatter blandt deres folk og videresendte de opkrævede beløb til emiren af Afghanistan.⁴⁵ Denne konstante ustabilitet, som striden blandt de forskellige pashtunske ledere forårsagede, skabte panik og usikkerhed blandt de forskellige Hazara mirs og begs, da deres venskab med den ene emir betød, at den næste emir ville anse dem som fjender, lige så snart han kom på tronen og dermed ville pålægge dem endnu større skatter eller udrydde dem helt. Den anden usikkerhed, der eksisterede, var, antallet af de gange om året, hvor de forskellige hazara mir og uzbek beg skulle betale skat til emiren.⁴⁶ Mousavi analyserer og tolker en af baggrundene for Abdur Rahmans udryddelseskampagne som et led i "Tribal Differences".⁴⁷ Nogle Hazara mir støttede den forhenværende emir Sher Ali Khan af Afghanistan, før Abdur Rahman kom til magten. Dette var ifølge Mousavi grunden til, at Abdur Rahman førte krig mod disse hazara mir "Tribal Differences". Han skriver, at Abdur Rahmans had til Shir Ali Khan er tydeligt i hans selvbiografi, hvor han forkaster Sher Ali Khans ikke-volds-politik, som han praktiserede mod de forskellige områders mir og beg. Desuden skriver Abdur Rahman, at Sher Ali Khan havde skylden for de

⁴⁴ Ibid., 322.

⁴⁵ Mousavi, *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 111-119.

⁴⁶ Ibid., 119.

⁴⁷ Ibid., 120.

forskellige mirs og begs stigende magt.⁴⁸ Mousavi understreger, at teorien om stammekonflikter (tribal conflicts) er den væsentlige årsag til hazara-folkets oprør mod Abdur Rahman. Derudover forklarer denne teori ifølge Mousavi også Abdur Rahmans stigende undertrykkelse af hazaraerne først politisk, så finansielt og til sidst i form af ekstrem vold. Yderligere skriver Mousavi, at det var denne ekstreme undertrykkelse både økonomisk og derefter med brug af vold, der tvang hazaraerne til at gøre oprør.

Mousavi inddeler hazara-oprørerne i to faser, den første fra 1888 - 1890 og den anden fra 1890-93. Den første fase begynder ifølge Mousavi, da Abdur Rahman i 1880 - 1881 tager lederen af Sheikh Ali klan af hazaraerne Sayed Ja'far som gidsel og erstatter ham med en pashtunsk magthaver. Denne handling skabte signifikant uro blandt Sheikh Ali Hazara klanen, da denne handling ikke havde nogen valid grund. Derfor sluttede Sheikh Ali klanen af hazaraerne sig til Ishaq Khan i 1888, da han gjorde oprør mod Abdur Rahman. Ishaq Khan var en af Abdur Rahmans fætre og var på dette tidspunkt leder af Mazar-e Sharif. Dette oprør blev hurtigt knust af Abdur Rahman, og dens leder blev arresteret og stillet for retten. Hvad der er specielt ved Sheikh Ali klanen af hazara-folket er, at halvdelen af dem er Shia-muslimer, mens den anden halvdel er Sunni. Abdur Rahman brugte dette religiøse skel til at ophidse Sunni-delen af Sheikh Ali hazaraerne til at bekæmpe Shia-delen, der havde sluttet sig Ishaq Khans oprør. Omkring 1889 - 1890 var det religiøse skel blevet forøget, og dette resulterede i en konflikt imellem de to sektioner. Den pashtunske magthaver Abdullah Khan, som Abdur Rahman havde sat på posten, brugte konflikten mellem Shia- og Sunni-sektionen af Sheikh Ali hazaraerne til sin fordel og idømte dem en bøde på hver 100.000 rupees. De var ikke i stand til at betale de 100.000 rupees, og da regeringens skatteopkræver kom i januar 1890, blev de angrebet voldsomt af Abdur Rahmans hær, hvorfor de så sig nødsaget til at flygte. Sheikh Ali hazaraerne gjorde oprør ledet af Sayed Ja'far Khan og Mohammad Sarwar Khan, og selvom de besejrede hæren, blev de til sidst besejret af Abdur Rahman. De af Sheikh Ali hazaraerne, der havde gjort oprør, blev henrettet i massevis, mens de resterende, der overgav sig, blev tvangsfjernet fra deres hjem i Sheikh Ali og derpå flyttet til områder nord eller syd i Afghanistan, mens deres hjem og land

⁴⁸ Ibid.,121.

blev givet væk til pashtunske nomader fra øst. Mousavi understreger, at selvom Sheikh Ali oprøret blev knust, blev dette ikke desto mindre inspiration til senere oprør af hazaraerne, da det var det første velorganiserede hazara-oprør mod Abdur Rahman.⁴⁹

Under den anden fase, som efter Mousavis inddeling er fra 1890 - 1893, gjorde hazaraerne oprør, fordi Abdur Rahman sendte sin hær til Hazarajat (hazaraers land, det centrale Afghanistan), ledet af Abdul Qodos khan for at besatte Hazarajat på trods af, at hazaraerne betalte deres skat, bidrog med mænd til Abdur Rahmans hær og endda sørgede for provision til hæren på ordre af Abdur Rahman. Hæren gjorde, hvad der passede den, hvilket inkluderede plyndring og afbrænding af hazaraernes hjem, ligesom den udsatte mændene for tortur på de mest grusomme former. Soldaterne, officererne og endog Abdul Qodos selv voldtog kvinderne og kidnappede dem fra deres hjem, hvorefter disse hazaraer kunne se frem til en mørk fremtid i et liv som sexslaver.⁵⁰ Gnisten til oprøret blev tændt, da 33 af Abdur Rahmans soldater brød ind hos en Pahlawan hazara, idet de udgav, at de søgte efter våben, hvilket var en undskyldning soldaterne anvendte flittigt, som baggrund for at bortføre kvinderne. Soldaterne bandt mandens hænder og fødder og voldtog kvinden foran ham. Mandens og kvindens familie besluttede, at døden var at foretrække fremfor denne ydmygelse og de ugerninger, de levede under. Sammen angreb og dræbte de, de 33 involverede soldater, hvorefter angreb de den lokale garnison mens de på deres tilbagetog konfiskerede alle deres våben. Den anden del af oprøret begyndte i den besatte del af Hazarajat i april 1892, først af de lokale hazaraer og derefter af deres mirs. Selv Mir Azim Beg af Day Zangi, der tidligere havde støttet Abdur Rahman, kunne ikke stå tilbage og se sit folk blive udryddet. Han skrev til alle hazara mirs og inviterede dem til et livsbesluttende møde. Og det var på dette møde, kendt som Jirga-e Au Qoal, at hazaraerne officielt erklærede krig mod Abdur Rahman. Ifølge Mousavi var dette oprør anderledes end Sheikh Ali hazaraernes oprør, idet der denne gang var en erklæret krig, med et specifikt formål, som var at få styrtet emiren af Afghanistan. I løbet af kort tid lukkede hazaraerne alle strategiske veje i Hazarajat og nedkæmpede derpå Abdur Rahmans soldater i

⁴⁹ Ibid., s.122.

⁵⁰ Ibid., 123-.

deres lokalområde. I første omgang anså Abdur Rahman hazaraernes oprør som ubetydeligt og prøvede at bekæmpe det ved at udsende ekstra soldater for at assistere Abdul Qodos. Efter Abdul Qodos besatte Hazarajat og General Shir Mohammad Khans, lederen af de ny udsendte soldaters, nederlag til Mir Azim Beg, mir af Day Zangi indså Abdur Rahman situationens alvor. Abdur Rahman hidkaldte Sunni-religiøse ledere til at dirigere et "religious crusade" også kendt som en fatwa mod de gudløse Shia hazaraer. Han lovede alle, som deltog i dette religiøse felttog, at hazaraernes land, formue, kvinder og børn ville være deres belønning, hvor han selv var interesseret i hazara-mændenes afhuggede hoveder. En enorm hær blev sammensat bestående af 30.000 - 40.000 af Abdur Rahmans tropper og omkring 100.000 civile borgere. Derudover var der pashtunske nomader, der i lang tid havde forhandlet med emiren om at angribe hazaraerne. Udefra fik Abdur Rahman hjælp fra den britiske regering, som tilbød assistance ved at sende militære rådgivere til Abdur Rahman og våben til hans hær.⁵¹ Abdur Rahmans hær og frivillige styrker, omringede sammen med pashtunske nomader kommanderet af Abdul Qodos, general Gholam Haydar Khan og general Shir Mohammad Khan, Hazarajat og hazaraerne. Mousavi skriver, at selvom hazaraerne havde opnået imponerende succes indtil august 1892, led de nederlag, og Mir Azim Beg af Day Zangi, den principielle leder af hazara-folkets oprør, blev fanget og senere henrettet af Abdur Rahman i Kabul.⁵² Efter nederlaget blev der åbnet slavemarkeder i Afghanistan, hvor tusinder af hazara-børn, kvinder, og de overlevende mænd blev solgt som slaver i Kabul og Qandahar. For at skræmme og advare sine undersåtter, beordrede Abdur Rahman, at der blev opstillet talrige tårne af hazaraernes afhuggede hoveder i byerne for, at folk kunne se hvilken skæbne, der var i vente for dem, som turde udfordre emiren.⁵³ Den enorme beskatning og massakren og slaveriet og den konstante plyndring af hazara-hjem havde nået et særdeles kritisk punkt, hvor selve eksistensen af hazara-folket var truet. Dette blev ydermere observeret af en af regeringens højest rangerende embedsmænd.⁵⁴ I januar 1893 beordrede Abdur Rahman sine generaler og guvernør i Hazarajat, at alle hazara mir, sayyeds, khans, begs og religiøse og ikke-religiøse ledere skulle

⁵¹ Ibid., 126.

⁵² Ibid.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid. s. 127.

samles sammen med deres familier og sendes til Kabul, uanset om de havde været en del af det forrige oprør eller ej. Denne befaling fik hadet og raseriet til på ny at blusse op hos hazaraerne mod Abdur Rahman og pashtunerne. Dette hazara-oprør begyndte i Day Zangi området i Hazarajat og spredte sig videre til Behsud, Day Kundi og til resten af Hazarajat, indtil det nåede til Kabul.⁵⁵ Om baggrunden for dette oprør skriver Mousavi, at der igen var tale om en uretfærdig behandling af hazaraerne fra regeringens guvernør, kommandør og fra de generaler, som alle tilhørte Abdur Rahmans folk, pashtunerne.

Dette oprør var til dels succesfuldt, men det blev nedkæmpet, fordi nogle hazara mirs, som Mohammad Reza Beg, var bange for, at hans klan ville blive udryddet, hvilket bevirkede, at han sluttede sig til Abdur Rahman. I slutningen af 1893 havde alle hazaraerne opgivet kampen mod overmagten, idet mange af dem forudså en fremtid, der ikke ville byde på andet end én endeløs lang forfølgelse. Derfor emigrerede en del af hazaraerne til datidens Britisk Indien, nutidens Quetta i Pakistan og til Mashad i Iran.⁵⁶

Metode

Mit fokus med opgaven er blandt andet den udryddelseskampagne Abdur Rahman skaber i samarbejde med Sunni religiøse ledere i form af en fatwa. Abdur Rahman gjorde sin politiske agenda om at udrydde hazaraerne til en religiøs mission, da Sunni-*muftierne* erklærede hazaraerne for vantro i deres fatwa. Muftierne rejste fra by til by og landsby til landsby for at prædike om deres og Abdur Rahmans kampagne om, at hazaraerne var vantro, så på den baggrund var det acceptabelt, at de skulle udryddes. Noget essentielt ved en fatwa er, at forskellige islamiske retslærde kan udstede modstridende fatwaer om det samme emne. På samme måde kan en retslærd erklære en anden lærdes fatwa for ugyldig. En fatwas gyldighed er således betinget af, om andre muslimer er enige i den fortolkning af Islams hellige skrifter, som den givne fatwa ligger til grund for.⁵⁷

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid. S. 129.

⁵⁷ "Fatwa", Konsulteret 25.april 2019, <https://www.religion.dk/leksikon/fatwa>

I min problemformulering har jeg valgt at bruge ordet udryddelseskampagne i stedet for folkemord, selvom Abdur Rahman og pashtunernes angreb på Hazarajat og hazaraerne efter blandt andet psykologen og folkemord forskeren Israel Charnys definition kan karakteriseres som folkemord.⁵⁸ Selv den pashtunske historiker Hasan Karkar har omtalt Abdur Rahmans udryddelse af hazaraerne som folkemord, men jeg er interesseret i at analysere emnet ud fra en åben vinkel. Derfor vil jeg bruge Jacques Semelins definition af folkemord i samfundsvidenskaben, da han har en finere kategorisering af emnet og undersøge, hvilken type udryddelse/massakre, der her er tale om i forhold til hans kriterier.

Definition og Afgræsning af 'folkemord'

Den kendte term folkemord, på engelsk genocide, er skabt af den polske jurist Raphael Lemkin i 1943, og siden da har begrebet fået stigende international accept. Efter FN vedtog konventionen "Repression and Punishment of the Crime of Genocide" den 9. december 1948, er ordet genocide blevet synonym med absolut ondskab, massevis af ugeringer og overgreb på forsvarsløse civile, og er dermed blevet til en strafbar handling.⁵⁹ Efter FNs folkedrabskonvention af 1948 er næsten alle alvorlige dødbringende konflikter efterfølgende blevet omtalt som folkemord, herunder massevis af grusomme hændelser fra eksempelvis i Cambodia, Tjetjenien, Rwanda, Burundi, Guatemala, Irak, Bosnien, Etiopien, og Sudan. Men begrebet er også blevet anvendt retrospektivt om f.eks. massakren af indbyggerne i Milos af grækerne i femte århundrede f.Kr, den franske revolutionære hærs massakre af Vendéens beboere i 1793, massakren på det oprindelige folk i Nordamerika, indianerne og Armenierne i 1915. Derudover er betegnelsen folkemord også blevet brugt om hungersnødskatastrofen i Ukraine, om de adskillige deportationer af befolkningen i Stalin tidens USSR, såvel som udryddelsen af europæiske jøder og sigøjnere. Ydermere er USA's atombombning af Hiroshima og Nagasaki også blevet benævnt som folkemord. Anvendelse af begrebet folkemord i

⁵⁸ Jacques Semelin, "What is 'Genocide'?", *European Review of History: Revue européenne d'histoire* 12:1, 81-89, (2010): 81, Downloaded 15. April 2019, DOI: 10.1080/13507480500047837

⁵⁹ Ibid., 80-81.

forbindelse med disse særdeles uensartet historiske situationer har ifølge Jacques Semelin skabt mange indvendinger og heftige diskussioner.

Behovet for at anvende ordet 'folkemord' i litteraturen omkring forskellige masseudryddelser på civile i 20. århundrede for at skabe universal signifikans omkring emnet har medført, at ordet er blevet tvetydigt. Der er også forekommet andre udtryk som "Politicide" foreslået af Ted Gurr og Barbara Harff eller "democide" af Rudolf Rummel til at beskrive disse masseudryddelser af civile. Men disse betegnelser har ikke haft samme gennemslagskraft og folkemord er forblevet en dominerende term indenfor det samfundsvidenskabelige felt, hvilket har givet en stigning i antallet af studier i folkemord. F.eks. er udviklingen af *Journal of Genocide Research* indikator for dynamikken og stigningen indenfor dette forskningsfelt.⁶⁰

Jacques Semelin argumenterer for, at der er væsentlige problemer forbundet ved benyttelse af ordet folkemord, fordi det tager del i forskellige politiske, humanitære og i relationer til eller støttende omkring en bestemt etnisk eller national gruppe af menneskers retorik. Derfor er folkemord et bredt forskningsfelt, hvis brug skaber vanskeligheder af stor signifikans. Det første problem er efter Jacques Semelins overbevisning "issues of memory". Med det mener han, at når en befolkning først er blevet nedslaget, kæmper de overlevende en hård kamp for, at massakren bliver anerkendt som folkemord. Den mest kendte i denne kategori er folkemordet på det armenske samfund. Det andet problem er hastigheden af den humanitære handling, når NGO meddeler, at en befolkning er i fare for at blive udsat for folkemord. Ved at bruge ordet folkemord opfordrer man den offentlige bevidsthed til at være opmærksom på, hvad der er gang i og dette leder til international indgriben. Den tredje er de juridiske vanskeligheder, når de ansvarlige skal stilles for retten. Skal de pågældende dømmes for folkemord eller "crimes against humanity".⁶¹

Sidst og ikke mindst kan folkemord også bruges som et våben mod ens fjende. Eksempelvis påstod serberne, at Kosovo siden midten af 1980'erne havde været ofre for et nyt folkemord begået af albanerne. Endnu et eksempel er, da delegater i konferencen i Durban anklagede

⁶⁰ Ibid., 81.

⁶¹ Ibid., 82.

staten Israel for at begå et 'rigtigt' folkemord mod palæstinenserne. Hvilket betyder, at ordet er symbolsk ladet og giver en konstrueret offeridentitet til den gruppe, som er blevet defineret som ofre for folkemord.⁶² Semelin mener ikke, vi kan håbe på en tydeliggørelse af begrebet folkemord af forskerne indenfor sociologi, historie eller antropologi, idet deres definitioner for folkemord er for brede. Forskernes meninger rangerer fra psykologen Israel Charny, der definerer enhver massakre som folkemord, herunder ulykken på atomkraftværket i Tjernobyl, til historikeren Stephen Katz, som kun understøtter synspunktet om, at det eneste folkemord, som har fundet sted i historien, er det, nazisterne begik mod jøderne under anden verdenskrig.⁶³ På grund af begrebet folkemords accept som en juridisk term, mener Semelin, at historikere og sociologer og antropologer ikke skal anvende en normativ term som folkemord som baggrund for at udføre egen forskning i samfundsvidenskaben. Dette er en irrelevant tilgang, fordi nævnte forskere ikke er jurister.⁶⁴ Derfor er Semelin fortalende for en anden tilgang, hvori han vil distancere sig fra FN-konventionen og distancere forskningen fra dens juridiske front for derved at kunne være i stand til at skabe sine egne redskaber for folkemordforskning i samfundsvidenskaben. Han vil derfor anbefale en anden term for folkemord, som han kalder for 'massakre' indenfor forskningen i samfundsvidenskaben. Hvilket er grunden til jeg har valgt Semelins begreber som min analysetilgang. Hans definition på en massakre er:

" Far less general than the notion of violence, 'massacre' denotes a form of action—most frequently collective action—that destroys defenceless individuals and which, since the European Middle Ages, has been used also in reference to animals."⁶⁵

Dog understreger han vigtigheden af at forstå, at det ikke er en hvilken som helst massakre, der kan anses som folkemord, men at folkemord hovedsageligt består af en eller flere massakrer. Det store spørgsmål efter Semelins optik er, hvornår og under hvilke omstændigheder en massakre bliver til folkemord. Semelin mener, spørgsmålet kan besvares ved at sondre imellem forskellige processer af tilintetgørelse, hvor massakren er den mest iøjnefaldende. Den første

⁶² Ibid., 82.

⁶³ Ibid., 82.

⁶⁴ Ibid., 84.

⁶⁵ Ibid., 84.

proces kalder han for "subjugation" dvs. undertvingelse, og den efterfølgende benævnes "eradication" dvs. udryddelse, når enten en del af eller et helt samfund skal destrueres.

Undertvingelse

Formålet med en tilintetgørelse er at underkue eller at dræbe en del af et samfund for dernæst fuldstændigt at undertvinge de resterende overlevende. Ødelæggelsesprocessen er derfor pr. definition delvis, hvorimod effekten skal have en total indvirkning, idet de ansvarlige regner med, at drabene på de civile har en slags terroreffekt på de overlevende, som man derfor kan lægge sin politiske dominans over. Nedslagtningen af hele samfundet er derfor ikke nødvendigt, men ofrenes skæbne skal blive kendt af de overlevende, så den terrorlignende effekt kan sprede sig til resten af befolkningen. Fra tidernes morgen har denne form for massakre været forbundet med krigsførelse. Semelin taler for, at sådan en tilintetgørelse/underkuelses-dynamik kan være inkorporeret i en militær operation for at fremskynde fjendens overgivelse og dermed fremskynde erobringen af dens territorium og overgivelse af dens folk. Fra oldtiden over kolonitiden til moderne krige har massakrer altid været en del af krigens udskejelser med henblik på at fremme og forcere fjendens overgivelse.⁶⁶ En anden forsker ved navn Michael Walzer kalder denne metode for 'War on civilians'. Denne metode med tilintetgørelse for at kunne underkue en befolkning er også til at finde i nutidskrigsførelse, som eksempelvis i Tjetjenien.⁶⁷

Carl von Clausewitz pressisk general har sagt: "War is no longer the continuation of politics by other means; politics is the means of pursuing war . . . against civilians."⁶⁸ Dette gør sig gældende især for borgerkrige, hvor diktatorens/ tyrannens politik er, at krig skal rettes imod civile som resultat af den politik de, ifølge Semelin, har udført. Tortur og drab for at sætte 'et eksempel' er en de mest gængse teknikker anvendt af en tyrann/diktator, som prøver at nedkæmpe et internt oprør i sit rige. Denne fremgangsmåde blev også benyttet af nazisterne i

⁶⁶ Ibid., 84-85.

⁶⁷ Ibid., 85.

⁶⁸ Ibid., 85.

Europa, som havde bestemt, at for hver én tysker, der blev dræbt, skulle der dræbes 100 gidsler. Formålet med denne befaling var, at undgå bevæbnet modstand. Ifølge Semelin opfandt andre regimer mere sofistikerede metoder, iblandt hvilke var 'disappearance' dvs. forsvindingsmetoden, som blev realiseret i forskellige latinamerikanske diktaturstater i 1970'erne. Denne form for enkelt persons udryddelse var en måde, hvorpå diktatorerne på en diskret måde kunne dræbe civile, som ydermere ville gå ubemærket hen i statistikkerne, fordi det drejede sig om relativt få individer.

"Creating a climate of terror is in some cases placed within the more general context of the reshaping—if not total restructuring—of society. Determination to destroy the foundations of the former system (and consequently the men and women who are its embodiment) is rooted in the will to build a new system by all possible means."⁶⁹

Visse diktatorer eller tyranner skabte denne terror/panik tilstand for derved at kunne rekonstruere eller bygge et helt nyt system op. Semelin gør dog opmærksom på, at det er en for simplificeret fortolkning at antage, at alle tyranner og diktator havde denne hensigt. Andre forskere som Uwe Makino mener, at denne metode er en del af en større plan og en af teknikkerne bag konceptet "social engineering", hvor sigtet er at transformere et samfund fuldstændigt. Denne udlægning er blevet anvendt af Nicolas Werth i hans fortolkning af hungersnøden i 1932 - 1933 i Ukraine under Stalins terrorregime i 1937 - 1938. Efter Semelins vurdering er det dog især Khmer Rouge, kommunistpartiet i Cambodia, der gik ekstraordinært til værks ved at tilintetgøre hovedparten af sin befolkning for at kunne tæmme de resterende. Men hvad der var exceptionel ved Khmer Rouges tilintetgørelse/underkuelse er ifølge Semelins opfattelse, at den foregik parallelt med genoplæringen af cambodianerne, hvor de gennem organiserede aftenlektioner blev oplært i den kommunistiske ideologi.⁷⁰

⁶⁹ Ibid., 85.

⁷⁰ Ibid., 86.

Udryddelse

Tilintetgøre for at udrydde er anderledes end tilintetgøre for at underskue, idet formålet her ikke er at undertvinge, men derimod en direkte eliminering af et vidstrakt områdes befolkning, som er kontrolleret eller eftertragtet af en fjendtlig magt. Denne proces indebærer "cleansing", eller "purifying" af området for den befolkningsgruppe, som er uønsket, eller som bliver anset for farlig for magthaveren. Derfor er det relevant at se på ordet "eradicate" oprindelige betydning, som betegner at rykke noget op fra jorden med roden, noget der associeres til det, der bliver gjort ved skadelige planter eller ukrudt. Det skal forstås i overført betydning i forbindelse med en hel befolkningsgruppe. Denne etnisk baseret tilintetgøre for at udrydde proces kan kædes sammen med erobningskrige. Massakre af en befolkning, forbundet med voldtægt og plyndring, er en måde, hvorpå magthaveren gjorde sine intentioner tydelige og konsekvensen er, at den uønskede befolkningsgruppes flugt bliver fremskyndet.⁷¹ Gennem historien er denne metode anvendt af blandt andet europæiske kolonister i Nordamerika mod de indfødte indianere, som ifølge Semelin i stigende grad blev drevet mod vest hinsides Mississippi. Derudover peger Semelin, på forskere som Andrew Bell-Fialkoff, Norman Naimark og Donald Horowitz, som alle har forsket i etniske konflikter. "[...] they involve the instrumental use of ethnic criteria for purposes of a group's political domination over an entire community. Recourse to killing is thus justified in order finally to solve a problem regarded as insoluble."⁷²

Denne form for elimination kan foregå på ekstrem vis, hvor det sigtede folk ikke bliver givet chancen til at flygte. I sådan et tilfælde er målet at fange alle, der tilhører det sigtede folk for at eliminere dem, og dermed bliver det første mål 'territory to be cleansed' sekundært i forhold til selve tilintetgørelsen af folket. Imidlertid var det lederne af Nazi Tyskland, som førte en planstrategisk total destruktion af en befolkningsgruppe længst ud i verden. Udryddelse af de europæiske jøder mellem 1941 - 1945, efterfulgt af delvis udryddelse af psykisk syge tyskere, er et prototypisk eksempel på en ekstrem 'eradication' proces. Man kan sige det samme om udryddelsen af armenierne i det osmanniske rige i 1915 og 1916 og om tutsierne i Rwanda i

⁷¹ Ibid., 86.

⁷² Ibid., 86.

1994 i andre historiske kontekster. Målet i disse kontekster var ikke at sprede disse folk til andre landområder, men at få dem til at forsvinde fra jordens overflade.⁷³ "It is at this final stage of the eradication process that the concept of genocide can be reintroduced, this time as a social science term. In general, the public at large sees genocide as a form of large-scale massacre."⁷⁴ Yderligere mener Semelin, at en massakre først kan betegnes som et folkemord, når dødstallet når frem til flere hundrede tusind, eller nærmere bestemt en million. Ifølge ham er en definition for folkemord således mere pålidelig, hvis man, som Semelin gør det, definerer det ud fra et kvantitativt kriterie i kombination med kvalitativt, dvs. ønsket om total udryddelse af et folk. Denne definition gør, at folkemord kommer til at minde om etnisk udrensning, men forskellen er, at ved etnisk udrensning har folket muligheden til at flygte, mens alle veje er blokeret ved folkemord. "I would therefore define genocide as this specific civilian destruction process that is directed at the total eradication of a community, the criteria for which are determined by its perpetrator."⁷⁵ Ydermere er Semelin af den overbevisning, at mange forskere bruger folkemord meget bredt, hvorimod han skelner imellem de forskellige processer, som her er omtalt og på grund af den brede brug af folkemord benævnes folkemordet af jøderne under anden verdenskrig i USA for Holocaust og i Frankrig for Shoah.⁷⁶

Præsentation af Kildemateriale

I nedenstående afsnit vil jeg præsentere de kilder, jeg anvender for mit speciale. Disse er brevudvekslinger mellem Abdur Rahman og hans generaler og hazaraerne. Ikke alle brevene har præcise datoer for afsendelse, nogle af dem har kun årstal, hvorimod andre har den præcise dag og måned og år. I det omfang det har været muligt har jeg noteret de nøjagtige datoer.

⁷³ Ibid., 87.

⁷⁴ Ibid., 87.

⁷⁵ Ibid., 87-88.

⁷⁶ Ibid.

Abdur Rahmans breve og hazara mirs svar som kilder

Forskeren John Keep, der har analyseret Lenins brev til hans familiemedlemmer, mener, at breve er et vindue til afsenderens psyke, og dermed en skjult passage til afsenderens hemmelige motivation og mål. Ydermere er breve det medie, der kan kaste lys på afsenderens personlige forhold til andre på en måde, som andre officielle dokumenter ikke er i stand til.⁷⁷ Dette udsagn gør sig især gældende i forhold til personlige breve sendt til familie eller bekendte, idet man har mulighed for at lære afsenderen at kende på det personlige plan. Men Abdur Rahmans breve er officielle breve sendt til Abdul Qodos og andre embedsmænd og forskellige hazara mirs. Selvom jeg vil argumentere for, at John Keeps udsagn omkring, at man lærer afsenderen at kende fra en anden vinkel er sand, er det Abdur Rahmans personlige forhold til hazaraerne som folk og ikke ham som familiemenneske man lærer at kende gennem brevene, fordi disse er officielle statsanliggende dokumenter. Yderligere er det Abdur Rahman som emir og statsmand og politikerens baggrunde til hazara-udryddelserne, der kommer til udtryk. Grunden til jeg har valgt at have John Keeps definition for brevgenren med er fordi, han har analyseret en statsleder (Lenins) brevs udvekslinger og siden Abdur Rahman også var en statsleder synes jeg det er relevant at have med. Jeg vil yderligere argumentere for Abdur Rahmans breves egentlige genre er befalingsskrivelse, idet brevene er befalinger fra emiren til hans undersåtter. Derfor er kilderne også yderst brugbare, fordi de omhandler lige præcis de oplysninger, som jeg har brug for at kunne analysere, hvilket er hvad hans begrundelse/legitimering var for at lancere en udryddelseskampagne. Jeg har klarlagt brevenes udsagnsevne som kilde til, at jeg via analyse af dem vil være i stand til at besvare min problemformulering. Ved at have læst brevene har jeg forstået, dvs. tydet skriften og forstået det sprog, der er anvendt i brevene. En af skævhederne ved at anvende brevene som kilder er, at jeg har arbejdet med dem i et oversat format. Dvs. brevene er oversat fra dari til engelsk og som altid ved oversættelse er der en tendens til noget går tabt i processen. Men skævheden er ikke af væsentlig betydning for mit speciale, fordi jeg ikke bruger brevene som kilde til analyse

⁷⁷ John Keep, "Lenin's Letters as a Historical Source", i *The Russian Review* Vol. 30, No 1 (Jan., 1971), s. 33-42, Downloadet 17. april, <https://www.jstor.org/stable/127473>

af Afghanistans skriftkultur i tiden. Kilderne er også ægte i forhold til kildernes udsagnskraft, idet de er en del af den Afghanske officielle historie *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh*. Da Katib, der er skribenten, skrev værket, havde han fuld adgang til arkivet, hvor Abdur Rahmans breve var opbevaret. Dog er forholdet mellem antallet af breve fra Abdur Rahman betydeligt større end antallet af breve fra hazara mirs og begs og khans sendt tilbage til Abdur Rahman. Dette vil min analyse ligeledes komme til at bære præg af. Hovedfokus kommer derfor til at ligge på Abdur Rahmans begrundelse og legitimering til udryddelseskampagne og dernæst Hazaraernes reaktion. Styrken ved kilderne er, at brevene både er førstehåndskilder og primære kilder. Brevene er skrevet af hovedaktørerne i disputten, Abdur Rahman på ene side og hazaraerne på den anden side og brevene har ikke oplysningerne fra andre steder. Dvs. de er ikke skrevet på baggrund af andre kilder. Herunder vil jeg kort beskrive indholdet af de breve, som jeg vil analysere i det efterfølgende analyseafsnittet for at finde ud af emirens begrundelse til udryddelseskampagnen og hazaraernes respons på den.

18. august 1891

Sendes det første brev jeg anvender som kilde af Abdur Rahman, og det er adresseret til hele Hazarajats mir, beg og khans især til dem fra Uruzgan området og Hajaristan fordi de indtil dette tidspunkt havde været selvstændige. Brevet er sendt for at lykønske dem for at have truffet det rigtige valg om fredeligt at underkaste sig hæren og Abdur Rahman. Han forsikrer dem, at ingen fjendtlighed eller dobbeltspil vil tilgå dem så længe han, hans børn og børnebørn lever. Yderligere lover han, at hans børn og børnebørn ligesom ham selv vil være deres ven.⁷⁸

Senere 1891 dato uvist

Abdul Qodos sender et brev til Abdur Rahman, hvori han gør ham opmærksom på hærens undertrykkelse af hazaraerne.⁷⁹

⁷⁸ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 684-685.

⁷⁹ (kilde) brev fra Abdul Qodos til Abdur Rahman. 1891: i Katib, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 704

Senere 1891 dato uvist

Abdur Rahman sender et brev til Jaghuri hazaraerne for at lykønske dem for at ikke at have blandet sig i deres brødres oprør i Uruzgan.⁸⁰

28. oktober 1892

Abdur Rahman sender et brev til alle officerer i hæren den. I dette brev befaler han officererne, at de ikke skal holde soldaterne eller militstropperne fra at plyndre og dræbe hazaraerne, så selv hazaraernes navn forsvinder fra Afghanistan.⁸¹

23. december 1892

Abdur Rahman sender en ordre til guvernørerne af Hazarajat om at lade hazaraerne vende hjem. Men ordren er, at hazaraerne skal samle korn fra hesteafføring til at gro på deres marker, og dette skal de betale tilbage.⁸²

Senere 1892 dato uvist

Abdur Rahman sender et brev til hæren, hvor han fortæller dem, hvad han synes om hazaraerne som folk.⁸³

Senere 1892 dato uvist

Abdur Rahman sender et brev til alle statsansatte som forbyder sine pashtunske embedsmænd at gifte sig med hazara kvinder, der er blevet slaver som følge af hans udryddelseskampagne. Hvis embedsmændene vælger ægteskab med hazara kvinderne, så skal de betragte sig som fyret fra deres poster hos staten.⁸⁴

Senere 1892 dato uvist

Abdur Rahman sender et brev til sin hær om, at alle hazara ledere i form af mir, beg, khan skal destrueres.⁸⁵

⁸⁰ (kilde) brev fra Abdur Rahman til lederne af Jaghuri hazara lederne. 1891: I *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 755.

⁸¹ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle hærens officerer. 28. oktober 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 873

⁸² (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til guvernørerne. 23. december 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 914

⁸³ (kilde) brev fra Abdur Rahman til hæren. 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 928.

⁸⁴ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle ansat hos staten. 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 931.

⁸⁵ (kilde) brev fra Abdur Rahman til hazara lederne fra Beshud. 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 959.

Senere 1892 dato uvist

Abdur Rahman sender et til Jaghuri hazaraer, der befaler dem til at være klar til kamp mod andre hazaraer.⁸⁶

Senere 1892 dato uvist

Abdur Rahman sender et brev til mirs af Day Kundi og Day Zangi, der forsikrer dem, at han ikke ønsker at skade dem, så de skal overgive sig.

Senere 1892 dato uvist

De fornævnte mirs og begs svarer, at de ikke har andet valg end at gøre oprør, fordi han har udstedt en fatwa ved hjælp af Sunni Imamerne, hvori de bliver defineret som hedninge og de derfor skal tilintetgøres.⁸⁷

Senere 1892 dato uvist

Habibullah Khan, der er kronprinsen på det tidspunkt, sender et brev til sin far og beder om tilladelse til at kæmpe imod hazaraerne. Til dette svarer Abdur Rahman nej og fortæller dem om hazara- folket snuethed og hans mangel på erfaring.⁸⁸ Ydermere er der et brev fra Abdur Rahman, som er en ordre til hæren om at de skal destruere hazaraernes fort og ikke efterlade et eneste i live.⁸⁹

Analyse

Analysen er opdelt i fire undersøgelsesområder; (1) en kontekstuel, der sætter scenen for de resterende dele, idet afsnittet handler om Afghanistans baggrundshistorie, hazaraerne og deres land Hazarajat. (2) En legitimeringsdel, der er en analyse af Abdur Rahmans breve, som jeg betegner som en befalingsskrivelse, for at finde hans grundlag for legitimering af udryddelsen af hazaraerne. (3) En reaktionsdel, som er en undersøgelse af hazaraernes reaktion mod Abdur

⁸⁶ (kilde) befalingsskrivelse Abdur Rahman til Jaghuri hazara lederne. 26 april 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 981- 982

⁸⁷ (kilde) brev fra lederne af Day Zangi, Day Kundi, Beshud hazaraerne til Abdur Rahman. Maj 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 985-986.

⁸⁸ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Sønnen Habibullah Khan. 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 991.

⁸⁹ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til hærens officerer. 1892: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 830-831.

Rahmans kampagne. (4) Slutteligt er der en analyse af, hvilken type udryddelse hazaraerne var ofre for ved brug af Semelins definitioner.

Kontekst

Dette afsnit er delt i to dele, hvor den første del prøver at give indblik i Afghanistans forskellige folkeslag og begyndelsen på den afghanske 'stat' frem til tiden, hvor Abdur Rahman kom til blive emir af Afghanistan. Desuden vil afsnittet give et billede af den indbyrdes kamp, der eksisterede mellem den pashtunske royale familie om, hvem der skulle være emiren. Den anden del i kontekstafsnittet er med i specialet for at give en bedre forståelse for Hazarajat og hazaraerne og deres relation til det afghanske Emirats. Afsnittet er med i specialet for at give et overblik af hazaraernes sociale struktur før Abdur Rahmans udryddelse af dem i 1890 - 1893. Derudover vil afsnittet komme med teorier på, hvem hazaraerne er efterkommere af, og hvad Hazarajat blev kaldt for før i tiden, ligesom afsnittet vil fortælle om landets grænser før og efter Abdur Rahmans udryddelse.

Afghanistans baggrundshistorie

Landet, der i dag er kendt som Afghanistan, var for relativt kort tid siden kendt som Khorasan. Khorasans grænser ændrede sig jævnligt, men det var altid geografisk større end nutidens Afghanistan. Navnet Afghanistan er blevet anvendt efter Ahmad Shah Durrani's regeringstid. Han var etnisk pashtun af Sadozai klanen og blev kronet til konge af landet i 1747. Men selv Ahmad Shah Durrani benævnte sig som konge af Khorasan og ikke Afghanistan.⁹⁰ Ordet Afghanistan er et persisk sammensat ord af 'Afghan', hvilket betyder pashtun og 'stan' som betyder land eller sted, hvorved Afghanistan betyder Afghanernes land og med andre ord pashtunernes land.

Oprindeligt refererede Afghanistan til området, som kun var beboet af pashtuner, eller hvor størstedelen af befolkningen var pashtuner, dvs. Qandahar området og omgivelserne til Sind-

⁹⁰ Mousavi, *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 2-3.

floden, som ligger i det nuværende Pakistan. Afghanere er dog med tiden en national betegnelse for alle Afghanistans statsborger, uanset etnicitet.

Brugen af persisk stamte til at betegne et helt land er et relativt nyt fænomen, for selv i dag bliver to landområder i nutidens Afghanistan omtalt som Nouristan og Turkistan. Indtil 1890 blev Centralafghanistan kaldt for Hazaristan, men som følge af Abdur Rahmans politik er Hazaristan i dag opdelt i provinser. Afghanistan er og har altid været et multiethnisk land, og er sammensat af mange forskellige folk, hvor pashtunerne kun er et af dem. Landets navn i sig selv er diskriminerende imod de andre indfødte befolkningsgrupper.

“[...] Afghanistan as the name of the entire country signals, at once, a monopoly of power and the enforcement of Afghan identity on non- Afghans, and the denial of the respective identities of the other people’s inhabiting the land.”⁹¹

Afghanistan består af mange forskellige folkeslag; de fire største folkeslag er pashtunerne, som taler pashto, tadsjikerne der taler dari, hazaraerne som taler hazaragi, der er en dialekt af dari, og endelig er der Usbekerne, der taler usbekisk. Derudover er der Chahar Aimaker, Turkmenere og Balucher mv.⁹² Det pashtunske magtmonarki over Afghanistan begyndte med Ahmad Shah Durrani, men indtil Abdur Rahmans regeringstid var de enkelte provinser af Afghanistan uafhængigt og styret af deres egen khan, mir, beg.

Indtil 1880 levede Abdur Rahman i eksil i Samarkand i datidens Russisk Turkestan, men han vendte tilbage til Kabul for at blive den næste emir, da fætteren emir Shir Ali Khan døde i 1879.⁹³ Emir Sher Ali Khan var den tredje søn af Dost Mohammad Khan, og det lykkedes for ham at blive emir efter sin far Dost Mohammad Khan. Abdur Rahman var søn af Afzal Khan, som var søn af Dost Mohammad Khan, og som derfor havde krav på den afghanske trone. Han vendte

⁹¹ Ibid., s 4.

⁹² Victor P. Petrov og Mohamad Ali Afghanistan people: Ethnic groups”, konsulteret 29. april. 2019, <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Plant-and-animal-life#ref21424>

⁹³ Amy Tikkanen, “Abd al- Rahman Khan: AMIR OF AFGHANISTAN” i *Encyclopaedia Britannica, red.* The Editors of Encyclopaedia Britannica. (London: *Encyclopaedia Britannica, Inc.*, 2019), konsulteret den 25. April 2019. <https://www.britannica.com/biography/Abd-al-Rahman-Khan>

tilbage efter emiren Sher Ali Khan døde, og med forhandlinger med tsaren af Rusland og briterne blev han emir af Afghanistan i 1880. Kort efter kroningen af Abdur Rahman, trak briterne sig tilbage fra Afghanistan, men bibeholdt rettighederne til at håndtere Afghanistans udenlandske relationer og politik, hvilket havde været en af betingelserne for, at briterne ville acceptere Abdur Rahman som emir.⁹⁴ Under Abdur Rahmans regeringstid blev demarkationerne for nutidens Afghanistan skabt. Mod nord skete det efter forhandlinger med Tsar Rusland og mod syd efter aftaler med Britisk Indien. Grænsen mellem Afghanistan og Pakistan, kendt som Durandlinjen, opkaldt efter Sir Mortimer Durand lederen af den britiske delegation blev markeret og underskrevet af Abdur Rahman i 1893. Grænserne var ikke de jure internationale grænser, men på trods af dette er de forblevet uændret. Selvom Afghanistan aldrig var domineret af en europæisk imperial regering, blev landet en bufferstat mellem Britisk Indien og tsarens Rusland.⁹⁵

“[...] the fact that Britain supported Amir ‘Abd al- Rahman Khan with weapons and money during his numerous internal crises gave the Amir the excuse, leverage, and opportunity to institute a highly centralized form of absolutist government to an extent that neither his predecessors nor his successors were able to emulate. “⁹⁶

Med støtte fra briterne havde Abdur Rahman nu ressourcerne til at bekæmpe enhver indenrigstrussel. Abdur Rahman vidste, at de første alvorlige trusler mod sin trone ville komme fra hans egen familie; herunder hans fætre Sardar Ishaq Khan og Sardar Muhammad Ayyub. De besad og kommanderede hver en stor del af de regulære tropper, og de havde begge legitim ret til tronen i form af de var prinser. Både Sardar Ayyub og Sardar Ishaq Khan gjorde oprør, men begge oprør blev slået ned. Efter have slået disse oprør ned ved hjælp af blandt andet

⁹⁴ Hasan Kawun Karkar, Indledning i *Government and Society in Afghanistan: The Reign of Amir ‘Abd al-Rahman Khan*, Af Hasan Kawun Karkar (Austin: University of Texas press, 1979), s. xx- xxi.

⁹⁵ The editors of Britannica Encyclopaedia ”Modern Afghanistan: Abd al-Rahman Khan (1880- 1901)”, i *Encyclopaedia Britannica*, red. The Editors of Encyclopaedia Britannica. (London: *Encyclopaedia Britannica, Inc*, 2019), konsulteret den 26. April 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Dust-Mohammad-1826-39-1843-63#ref21408>

⁹⁶ Ibid., s. xx.

hazaraerne vendte han blikket mod Hazarajat og hazaraerne, som hidtil havde været uafhængige.⁹⁷

Hazaraerne og deres land Hazarajat

Hazaraerne er Afghanistans tredjestørste befolkningsgruppe med en population på omkring 20 procent af landets samlede befolkning. Hazaraerne adskiller sig markant fra andre befolkningsgrupper i forhold til deres udseende, idet de har høje kindben og tydelige asiatiske træk. Derfor eksisterer der flere teorier om deres herkomst.

En af teorierne omkring deres herkomst er, at de er efterkommere af Djengis Khans hær og dermed er af mongolsk afstamning i Afghanistan.⁹⁸ Teorien om, at hazaraerne er efterkommer af mongolske soldater, der kom til landet som en del af Djengis Khans hær støttes af den britiske opdagelsesrejsende og diplomat Alexander Burnes, Ungarske Armenius Vambéry og skotske Mountstuart Elphinstone. Ifølge denne teori begyndte de mongolske soldater gradvist at tiltage de derboendes tadsjikers sprog, kultur og religion, efter de havde fundet sig til rette i det centrale Afghanistan. Dette betød, de blev forfædrene til det folk, som med tidens gang er blevet til hazara-folket. En del nutidige forskere støtter denne teori, idet de ser det som et eksempel på kolonialisme. Når der er en kolonial styrke, som befinder sig i et område, uanset om det er midlertidigt eller permanent, bringer deres tilstedeværelse forandringer i den sociale struktur og de indfødtes livsform. Disse forskere har sammenlignet, hvad der dengang skete i Afghanistan med nyere koloniale bosætter som de hollandske afrikaans i Sydafrika og de franske beboere af de nordlige regioner af Algeriet.⁹⁹ Desuden har forskerne draget parallel mellem hazaragi, som er hazaraernes sprog, og en dialekt af dari og afrikaans, som bliver talt af hollandske bosætter i Sydafrika. Forskerne mener, at begge sprog er eksempel på det samme socialpolitiske fænomen, hvorved en permanent kolonial bosættelse kan føre til fremkomsten af et nyt sprog og kultur.¹⁰⁰ Det betyder således, at de mongolske soldater bragte den samme

⁹⁷ Ibid., s. xxiii.

⁹⁸ Lavanya Vemsani, "Hazaras", i *Native Peoples of the World: An Encyclopedia of Groups, Cultures, and Contemporary Issues*, red. Steven Danver. (New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2015), s. 532.

⁹⁹ Ibid., 24.

¹⁰⁰ Ibid., 24.

forekomst af et nyt folk hazaraerne og nyt sprog hazaragi til Afghanistan og nyt kultur hazara folks kultur.¹⁰¹

En anden teori er foreslået af den franske forsker J.P. Ferrier, der rejste til Afghanistan i 1800-tallet. Han mener, at hazaraerne har været indbyggere i Afghanistan siden Alexander den Stores tid. Som bevis for sin teori, citerer han den græske historiker Quintus Curtius beretning af folkets kamp, dvs. hazaraernes forfædre, der boede i det centrale Afghanistan, mens Alexander var der på sin erobringsekskursion. Denne teori er understøttet af Abdul Hay Habibi, som selv kommer fra Afghanistan.¹⁰²

Den tredje teori anser hazaraerne for at være en blandet race og efterkommere af tyrk-folket mikset med mongoler og tadsjikere og andre. Tyrk var et folk, der levede i Centralasien i oldtiden. H.F. Schurmann er fortaler for denne teori og mener, at mongolske- og tyrk-soldater efter mongolernes udslettelse erstattede den nu udslettede befolkning i mange dele af Centralafghanistan. Disse mongolske og tyrk-soldater ville blive påvirket af deres naboers indflydelse og taget farsi-sproget til sig. Hazaragi har lighed med farsi, der bliver talt i Herat provinsen i Afghanistan med dialekten Dari og farsi i Mashhad i Iran. Det vil sige, at hazaraerne er et produkt af en blanding mellem mongoler, tyrk-folket og de derboende Tadsjikere.¹⁰³

Den fjerde teori er fremsat af Syed Askar Mousavi, som selv er hazara, og som arbejder indenfor hazara-forskning. Han mener, at forskning omkring hazaraernes oprindelse skal fjerne fokus fra ordet Hazara. De tidligere forskere har fejlagtigt ment, at de ved at spore 'hazara' ordets oprindelse, samtidig ville kunne spore hazara-folkets afstamning. Mousavi mener, at forskning skal antage en antropologisk tilgang, og derfor skal man se på Buddha-statuen, der befinder sig i Bamiyan, der ligger i hjertet af Hazarajat. Hvis man kigger på Buddhaen og dens ansigtstræk, samt på de malerier omkring Buddhaen i Bamiyan og de mønter, som er fundet i Bamiyan og tempelmalerierne og ikke mindst malerierne af de sidste Kushani konger, kan man

¹⁰¹ Ibid., 24.

¹⁰² Mousavi, *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 20-22.

¹⁰³ Ibid., 29-.

sige, at indbyggerne i området havde samme ansigtstræk som hazaraerne i dag for 2300 år siden. Ergo kan hazaraernes mongolske/asiatiske udseende spores længere tilbage i historien end Djengis Khan og Amir Timurs angreb, som fandt sted i 1200-tallet.¹⁰⁴ Dermed har hazaraerne været indbyggere i Afghanistan så lang tid som for 2300 år tilbage i tiden.

Hazarajat, hazaraernes land, er beliggende i det centrale Afghanistan, og indtil Abdur Rahmans angreb var området autonomt, og hazaraerne havde fuld kontrol over deres eget land.

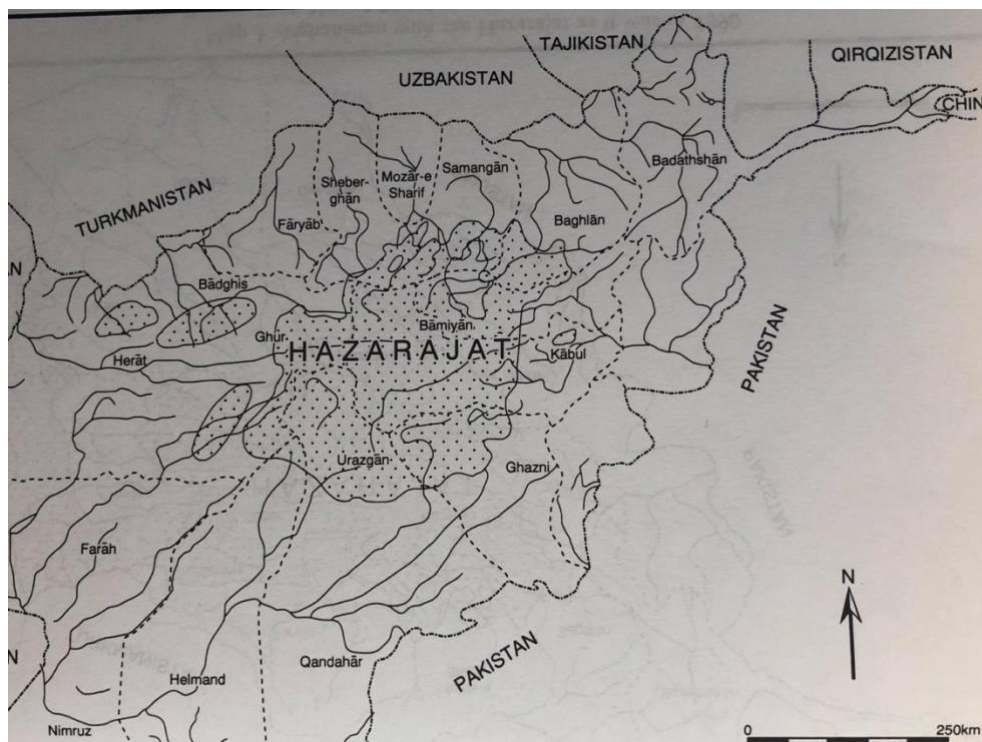
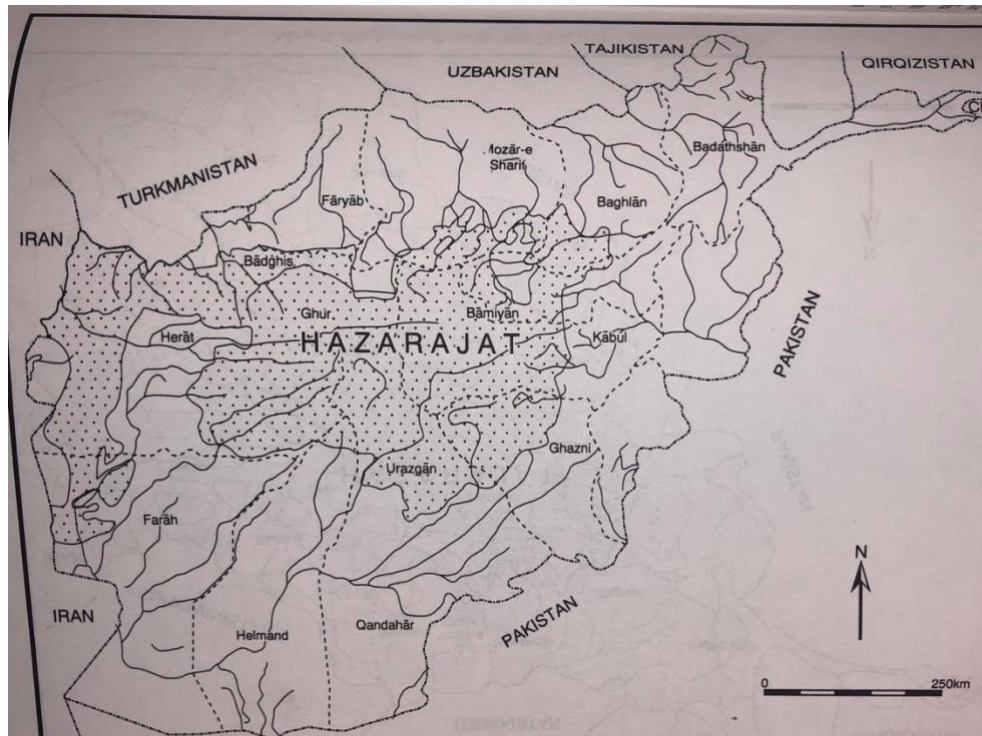
Hazarajat begyndte i nordvest af Kabul og inkluderede før 1880 Ghazi, Qallet- e Ghalzayi, områder i Balkh, Andarab og grænsede op til Herat. Nordøstgrænserne af Hazarajat lå 20 km væk fra Mazar- e- Sharif og fortsatte syd langs Dar Gaz floden og forbi Boyna Gara skoven fremad til Aq Kaprak, Qarsh Kashan og Dandan Shikan passagen, hvor det forenede Shorkhab og Siah Khak. Derfra strakte Hazarajat sig videre øst på mod Hajar og Lurak landsbyen, forbi Ghorband floden og til Doab; også syd igen mod Qatander passagen og Zay Mooni landsbyen, hvor det drejede vest mod Sia Khar, fremad Jalriz, Surkh Sang, Jau Qol og Gardan-e Divar-e Nia landsbyen. Dens sydøstlige grænse passerede Nanagai Shanba og Shorkh Sang, Sar-e Khavat, Bal Qara, Shamulto landsbyerne og Bonan passagen frem til Allah- O Akbar. Derfra strakte grænsen sig til 26 km vest for Ghazni langs foden af bjergene langs Ghazni- Qandahar vejen til nærheden af Qandahar.¹⁰⁵ Hazarajats sydgrænse begyndte i Maidan, passerede Qallah -e Aisah og Moqor og fortsatte langs Norkhorb floden til Shah-e Mashad. Også mod vest gennem Badan Mazar, Band-e Kotal-e Tahiry, Moraghabi Charmustan, Mian Joy, Ay Kalan, Tan.e Morg, Chakaloo, Lokorma, Band-e Zarb, Bagram og paya Koh. Grænsen passerede Zirat-e Haji og så videre. Mod Nord strakte Hazarajat sig til 20 km syd for Sari Pol.¹⁰⁶ Siden 1890 er Hazarajats grænser blev skubbet længere og længere ind i landet og området er mindsket med 100.000 - 150.000 km² som vist på billede 1.¹⁰⁷

¹⁰⁴ Ibid., 31-39.

¹⁰⁵ Mousavi, *THE HAZARAS OF AFGHANISTAN*, s. 65.

¹⁰⁶ Ibid., 66.

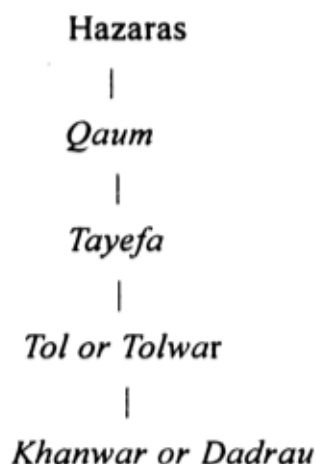
¹⁰⁷ Ibid., 66.

Billede 1. Øverst ses Hazarajats geografiske omfang i 1890 og nederst i 1990.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Ibid., 67-68

Udover deres eget landområde havde Hazaraerne også deres egen samfundsstruktur, som kan ses på billede 2, der er inddelt i forskellige 'Qaum', hvilket på dansk betyder stammer. Hver stamme er underinddelt i 'Tayefa', og dette er yderligere underinddelt i 'Tol' eller 'Tolwar'. Den mindste bestanddel er 'Khanwar' eller 'Dadrau', hvilket betyder familie. Hver hazara 'Qaum', havde deres egen leder, som var kendt under titlen beg, eller mir eller khan.

Billede 2. Hazaraernes samfundsstruktur før Abdur Rahmans udryddelseskampagne. ¹⁰⁹

Denne samfundskonstruktion eksisterede før Abdur Rahmans udryddelseskampagne. De vigtigste hazara stammer er Day Zangi, Day Kundi, Day Mirdad og Jaghuri og Beshud. Der eksisterede adskillige andre stammer såsom Bamiyan hazaraerne og Sheik Ali hazaraerne og Uruzgan og Day Chopan. De to sidste stammer findes ikke længere. Hazara-stammerne er opkaldt efter en bestemt person eller efter deres region i Hazarajat. Hver af lederne mir, beg, khan i stammerne havde fuld kontrol over den socioøkonomiske og politiske liv af sit folk. ¹¹⁰ Hos hazara-stammerne var Day Kundi den største region, og denne grænsede op til Aimaq-området. Day Zangis territorium var Nord West området af Bamiyan og til syd og vestlige del af Koh- i- Baba, som er en del af Hindu Kush bjergkæden i Afghanistan. Day Mirdad var området øst for Day Zangi og Day Chopan i Girisk området. Jaghuri er i området vest for Ghazni og Qarabag¹¹¹

¹⁰⁹ Farha Samreen, "THE HAZARAS OF AFGHANISTAN IN MUGHAL TIMES", 825.

¹¹⁰ Ibid., 825.

¹¹¹ Ibid., 826.

Abdur Rahmans Legitimering

I dette afsnit vil jeg analysere og diskutere, hvordan Abdur Rahman i kraft af sit embede som emir af Afghanistan legitimerede sin udryddelseskampagne mod hazaraerne. I perioden fra han blev emir i 1880 til 1890, havde han et delvist symbiotisk forhold til hazaraerne. Men i forlængelse af besejringen af hans største rivaler for emiratets trone, herunder fætteren Sardar Ishaq Khan, der besad guvernørposten af Turkestan området (kendt som Balkh i dag) i Afghanistan indtil 1888, ændrede han sin politiske holdning omkring Afghanistans tadsjiker, usbeker og i særdeleshed hazara- stammeleders besiddelse af magt. Den reelle grund bag dette symbiotiske forhold lå i, at han brugte det til sin fortrin. Først til at overvinde sine rivaler i sin egen familie, dernæst til at besejre oprørske klaner blandt hans eget folk pashtunerne. ” [...] he has not spent one month in a year, one week in a month, one day in a week, one night in a day free of fighting and strife from evildoers, rebels, and foolish people.”¹¹² Ifølge *The History of Afghanistan: Siraj al- tawarikh* var de første 9 år af hans tid som emir præget af konstante oprør fra hans eget folk pashtunerne. For at kunne overvinde disse havde han brug for hazara stammeledernes mir, beg og khans hjælp. Jeg vil argumentere for, at hans koeksistens forhold til hazaraerne skyldtes, at han var distraheret af mere faretruende individer og stammer blandt hans egne pashtuner. Forestillingen om at erobre/ besætte Hazarajat havde været i Abdur Rahmans baghoved længe, men muligheden til at gøre tanken til virkelighed havde ikke været til stede før. Optakten til Abdur Rahmans udryddelseskampagne blev iværksat den 9. maj 1888. Her engagerede han guvernøren af Ghazni Sardar Muhammad Hasan Khan til at ansætte to mænd til at rejse til Hazarajat for at indsamle efterretninger om de lokale indbyggere, om veje og lokaliteter til militærleje.¹¹³ Parallelt med denne aktion uddelte han gaver til forskellige hazara mirs, som havde været ham til hjælp mod Sardar Ishaq Khan, fordi de havde udført ” [...] sterling service and had accompanied the victorious royal retinue of his Majesty to Mazar.”¹¹⁴

¹¹² Fayz Muhammad Katib Hazarah, ”The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880- 1889 part 1. 1889-1893”, s. 687.

¹¹³ Katib Hazarah, ”The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880-1901 part 1. 1880- 1889”, s. 512.

¹¹⁴ Katib Hazarah, ”The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889- 1893”, s. 608.

Jeg mener, han kørte dette dobbeltspil for at vedligeholde disse mirs loyalitet, når han angreb Hazarajat, mens han samtidig formåede at skabe indbyrdes splid blandt hazara mirs, begs, khans.

Den første kilde jeg analysere er et brev fra Abdur Rahman til Hazarajats hazaraer sendt den 14. august 1891. Dette bærer præg at være et brev og ikke befalingsskrivelse, idet det har samme formalia som et brev. Brevet indledes med "To the sincerity- manifesting minds of the people of the Hazarahjat..." ¹¹⁵ mens det afsluttes med til en vis grad af venlighed "So don't worry. The End." I dette brev gratulerer han hazaraerne for at have bevist deres venskab og lydighed til ham ved at have taget imod Abdul Qodos og hæren i fred. Hans løfte til dem er; "[...] no sign of duplicity or hostility should appear on the face of the situation of all of you people, and as long as I live, I will view you with the eyes of love and kindness." ¹¹⁶ Man kan argumentere for, at dette løfte er i strid med hans næste befaling til dem i samme brev.

"I ordered that your rifles be confiscated and kept in escrow and then once affairs have all been settled and well- organized, they would be given back to you. [...] In several days, once our mind have is reassured about you, then those rifles are yours, because why wouldn't a gun be entrusted to a servant, friend, and subject of the government?"¹¹⁷

For det første refererer han til dem; "sincerity - manifesting minds" som om, at han stoler på deres oprigtighed, siden de har fremvist deres venskab til ham emiren, men samtidig skal han have nærmere bevis på deres loyalitet ved, at de udleverer deres våben til hæren. Der er tvetydighed i hans retorik i brevet, enten stoler han på hazaraerne eller ikke, idet han ikke synkront både kan stole på dem og have mistillid til dem. For det andet var Abdur Rahman velvidende om det had, der eksisterede mellem pashtunske nomader, som hæren bestod af, og hvad angik hazaraerne, fordi de ikke tillod dem at bruge Hazarajat græsningsområder. Beviset for, at han vidste dette kan findes i *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh*, hvor der står;

¹¹⁵ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib," *The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*", s. 684-685.

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Ibid.

“The Afghans, Hazarahs, Turks, and Tajiks whose hearts were black with hatred for one another...”¹¹⁸ I forlængelse af dette gjorde Abdur Rahman hazaraerne sårbare overfor angreb fra disse militssoldater, selvom han havde lovet hazaraerne, at intet bedrageri og fjendtlighed ville tilgå dem.

Den næste kilde er et brev fra Sardar Abdul Qodos sendt til Abdur Rahman i 1891, hvori han gør Abdur Rahman opmærksom på militssoldaternes behandling af hazaraerne.

“the regular and militia soldiers who were and are assigned to disarm the newly obedient Hazarahs have insolently taken upon themselves to go to into every valley and kill Hazarahs by the two and the tens, to rob them, enslave them and bring them to the army base with shackles and fetters on their neck and feet. In order not to upset the mighty regiments and cause a mutiny to break out, I haven’t raised any objections but every day I take guarantees from the captives dihqans and release 500 of them.”¹¹⁹

Som følge af Abdur Rahmans bevidsthed omkring for det første hadet imellem pastunerne og hazaraerne, dernæst for at være kommet i besiddelse af Abdul Qodoses brev og dermed fået bevis på dette, vil jeg argumentere for, at hærens vold og tortur var en del af Abdur Rahmans plan for at legitimere sin udryddelseskampagne. Siden han havde fået skabt en profil af sig selv som værende ”skjoldet mod oprør”, ville et potentielt oprør fra hazaraerne give ham et fundament til at igangsætte og samtidig legitimerer sin kampagne. Noget der kunne tale imod dette argument ville være Abdur Rahmans brev, som han sendte til Abdul Qodos i 1891. I dette brev står der;”Why are you perpetrating such a business? Although those people may outwardly give in to this, inwardly they will be deeply offended and hate the government?”¹²⁰ Indholdet af brevet stiller spørgsmål og varsler Abdul Qodos om, at hazaraerne ville hade staten begrundet i hans bedrifter, hvor han har taget talrige hazara mirds døtre til sexslaver. Had kan

¹¹⁸ Katib Hazarah,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 - 1901 part 1. 1880-1889”, s. 3.

¹¹⁹ (kilde) brev fra Abdul Qodos til Abdur Rahman. 1891: i Katib,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 704

¹²⁰ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Abdul Qodos. 1891: i Katib,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 694.

være en basis komponent for et oprør.¹²¹ Så dette taler til dels imod argumentet med Abdur Rahmans bevidst sigte om et oprør for at kunne danne grobund for sin udryddelseskampagne. Derimod var der en mangel på reaktion fra Abdur Rahman på Abdul Qodos brev vedrørende militstroppers adfærdsmønster, som er endnu et belæg for mit argument omkring Abdur Rahmans ønske om oprindelsen af et oprør. I *The History of Afghanistan Siraj al-tawarikh* berettes det, at Abdur Rahman fik læst brevet op for sig, så der ikke var nogen tvivl om, han var klar over hvilke hændelserne, der foregik i Hazarajat.¹²² Ydermere meddeles det, at der ikke blev givet ordre fra Abdur Rahman til Abdul Qodos om at standse soldaternes fremfærd. "Regarding the tyranny and oppression of the soldiers of the army, no farman ordering them to cease and desist was ever issued. This was because of an oversight on the part of the court scribes."¹²³ Disse to modstridende udsagn, hvor emiren både var klar over begivenhederne i Hazarajat samtidig med, at han ikke formåede at udføre en ordre om standsning på grund af skribenternes uagtsomhed, taler for mit argument for hans ønske om et oprør i Hazarajat. Idet, der står skribenter i flertal i kilden underforstået, at der var ansat mange skribenter ved hoffet. Det virker enestående usandsynligt, at alle skribenterne skulle have været skødeløse på samme tid. Det mulige scenarie var, at Abdur Rahman ikke havde nogen motivation for at standse hærens tyranni.

Hazaraernes oprør mod Abdur Rahman startede i Uruzgan i den besatte del af Hazarajat i 1891 i Darrah- i Pahlawan og spredtes til resten af landet, hvilket var en eftervirkning af troppers tyranni mod de civile.¹²⁴ Og dette vurderede Abdur Rahman som en valid grund for til at legitimere og udforme en fatwa i Kooperation med Sunni-imamer. Den pashtunske Durrani-stamme fra Qandahar var blevet beordret til at sende mænd til hæren som følge af Hazaraernes succesfulde oprør ledet af Mir Azim Beg. Af kilde tre, som er et brev fra Durrani

¹²¹ Pamela Pansardi, "Encyclopedia of Power: Legitimation," Sage Publications, Inc. (2011): 384, downloadet 22.maj 2019, <http://dx.doi.org/10.4135/9781412994088.n208>

¹²² Katib Hazarah, "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889-1893", s. 694.

¹²³ Ibid., 732.

¹²⁴ Ibid. 732.

lederne til Abdur Rahman, virker det til, at Durrani stammen har accepteret og anset Abdur Rahmans fatwa for gyldig, hvori hazaraerne bliver anskueliggjort som gudeløse.

“As soon as we were notified by the arrival of farmans and royal proclamations of the rebellion and disobedience of the Hazaraks we went to see Sardar Abd. Allah Khan and, young and old alike, implored him to take up jihad and embark on the path of holy war.” ¹²⁵

Af denne kilde forstår jeg, at Abdur Rahmans legitimering af kampagnen var todelt. Del et bestod i få hazaraerne til at gøre oprør, mens del to handlede om at transformere denne politiske affære til en religiøs krig med henblik på at få det størst mulige antal mænd til at deltage i udryddelseskampagnen. Jeg vil argumentere for, at Abdur Rahmans forestilling om sig selv som ”Skygge af Gud” på jorden formåede at gøre konceptet om oprør til en religiøs synd. Af kilden fremgår det, at Durrani- stammelederne betragtede hazaraerne som gudløse, fordi de havde været ulydige og gjort oprør mod ”Guds skygge på Jorden” og dernæst, fordi de var Shia-muslimer. Ved hjælp af det konstruerede billede af sig selv som repræsentant for Gud fik Abdur Rahman Afghanistans beboere til at sætte lighedstegn mellem oprør og religiøs synd. Dog fremgår det, at legitimeringen af udryddelseskampagnen, baseret på et oprør samt en religiøs krig, ikke var nok til at få et tilstrækkeligt antal mænd til at tilslutte sig udryddelsen af hazaraerne ifølge Abdur Rahman.

Eftersom Abdur Rahman havde introduceret et nyt fænomen med assistance af Sunni-religiøse imamer i Afghanistan i 1880’erne - som værende ”udvalgt af Gud” - ”Guds skygge på jorden” - ”skjoldet mod de vantro og oprør” som billedet af sig selv, var han nu herskeren over folket og hans magt absolut.¹²⁶ Tidligere emirers magt havde også været absolut, men deres magt var skænket til dem og vedligeholdt ved hjælp af stammeledernes rådforsamling *jirgas* og ikke af Gud. Derfor vil jeg argumentere for, at Dijks første definition af legitimering, at forsvare en selv, ikke passer komplet på Abdur Rahmans legitimering af hans udryddelseskampagne af

¹²⁵ (kilde) brev fra Durrani lederne til Abdur Rahman. 1891: i “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 767.

¹²⁶ Hasan Kawun Karkar, *Government and Society in Afghanistan: The Reign of Amir ‘Abd al-Rahman Khan*, s. 8-9.

hazaraerne. Der er derimod tale om Dijks anden legitimerings definition, ikke at tabe ansigt, der synes at være den mest anvendelige som baggrund for Abdur Rahmans brutale regime.

Hans absolutte magt danner grundlag for, at han ikke skal legitimere sin udryddelseskampagne overfor folket, men siden han er "Guds skygge på jorden", skal han kun begrunde sin handling overfor Gud og sig selv.

Den efterfølgende kilde er en befalingsskrivelse fra Abdur Rahman sendt til Durrani lederne den 24. maj 1891, hvori han afslører sine skjulte planer med det formål at gøre sin politiske sag attraktiv og dermed få Durranistammen overtalt til at udsende yderligere mænd til hæren. Han befaler lederne at sende en til to mænd fra hver husstand. Ifølge kilden antages der at være 100.000 Durrani-husstande.

"[...] this would amount to fifty thousand warriors who would destroy the wicked Hazarahs and eliminate them entirely from the kingdom of Afghanistan. And if they would have done that, they would have been informed of what was concealed in the royal mind and what had suggested itself to the luminous soul, that is that he wanted to give the Durrani the lands and properties of the Hazarahs. This is because the English government, having advanced the foot of occupation, | has made an incursion as far as Jabal Kuzhak, has built Chaman, which is the land of the Achakza'i tribe of the Durrani, and made it a place of residence." ¹²⁷

Det iøjnefaldende ved kilden er, at Abdur Rahmans reelle plan for erobring af Hazarajat kommer til udtryk. Jeg vil argumentere for, at han ville affolke Hazarajat for at skabe plads til sine egne pashtuner, især Uruzgan-delen. Og måden, hvorpå han kommer frem til sin mål er underordnet. Derudover havde han allerede legitimeret for udryddelsen til pashtunerne og resten af Afghanistans befolkningsgrupper, via legitimering af kampagnen som resultat af hazaraernes oprør.

¹²⁷ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Durrani lederne. 1891: i *"The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893"*, s. 767-768.

Men vi kan stille os det spørgsmål til, hvordan retfærdiggjorde han det overfor andre hazaraer, som f.eks. overfor en af de prominente hazara-stammer, som var Jaghuri- hazaraerne, ledet af Sardar Sher Ali Khan af Jaghuri. Kilden er et brev til Jaghuri- lederne sendt i 1891, hvor tonen ikke er nær så fjendsk som i andre kilder til hazaraerne. Først og fremmest var han nødsaget til at ændre sin taktik. Jaghuri- hazaraerne var både hazaraer og Shia muslimer, så hans legitimerings facon både er og skulle være anderledes i dette brev end til pashtunerne og de andre befolkningsgrupper, som var Sunni.

“Our luminous mind is especially pleased by two things you have done: first you have good sense and piety and have not wrapped yourselves in the coverlet of those diseased rebels and have not been infected with their fatal illness. Secondly, you have remained steadfastly loyal to the pact and covenant which you concluded in the capital with your government...”¹²⁸

Hans ændrede strategi gik på, at lave en analogi imellem oprør og sygdom. Uruzgan-hazaraerne var syge og ikke hedninge, oprør var sygdom, der kunne smitte. Parallelt med at han gør brug af billedsprog til at forbinde oprør med sygdom, er der mellem linjerne gemt en trussel. Truslen er, at denne oprørssygdom er ”fatal” - uhelbredelig - og således forårsager død over de besmittede. I tilfælde af de skulle blive syge, så ville døden også for dem være deres fremtidsudsigter. Dog understreger han, at fordi de har holdt deres ord og været loyale mod emiren, er de ikke hedninge. “Because of this, it is well-known that your religion is the religion of Islam and that you do not speak with prevarication to other adherents of the religion.”¹²⁹ I denne kilde er Abdur Rahman nødsaget til at gå imod sine egne ord og samtidig ugyldiggøre den fatwa, der var autoriseret af ham selv. Argumentet for, at hans valg om at ugyldiggøre den i al hemmelighed til Jaghuri-hazaraerne er, at hans udryddelseskampagne har kostet ham og bare den del af hazaraerne, som har gjort oprør, har udgjort en farlig trussel for ham. Så alvorlig en trussel, at han betragter det som en nødvendighed for ham selv at deltage i krigen

¹²⁸ (kilde) brev fra Abdur Rahman til lederne af Jaghuri hazara lederne. 1891: I “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s.755.

¹²⁹ Ibid., 755.

mod dem, som den førende general for hæren. I 1892 skriver Abdur Rahman i et brevsvare til sønnen Habibullah Khan.

“You are young and inexperienced. The territory of the Hazarahs is hemmed by mountains and the Afghan people are not strong. Moreover, the leaders of your forces are fools and the Hazarahs are crafty. It takes a long time to beat them down, you’re not going to be able to do it.”¹³⁰

På baggrund af kilden, vil jeg argumentere for, at det virker som om, hazaraernes oprør har været mere alvorligt, end Abdur Rahman havde forventet, idet han ikke stoler på andre end sig selv til at kunne lede hæren med den påkrævede dygtighed.

Derudover sendte den engelske oberst Yates den 24. maj 1892 en meddelelse omkring en disput om vand mellem den russiske grænse og den afghanske grænse, skriver Abdur Rahman:

“ [...] for the last year and a half most of this governments forces have been tied down chastising and punishing the Hazarahs, an internal problem. Laks of rupees are being spent and thousands of men been killed and still the affair of those people has yet not been straightened out and put to rights.”¹³¹

Ifølge kilden har udryddelseskampagnen kostet Abdur Rahman så dyrt, at han ikke kan indgå i en ny konflikt. Det har kostet ham flere hundrede tusinder (laks) rupees. Selvom hazaraernes oprør spredte sig til hele Hazarajat, var det ikke alle stammerne, der tog del i det. Det var hazaraerne fra Uruzgan, Hajaristan, Zawuli, Sultan Ahmad, Mir Ainah, Pashah-i, Shayr Dagh, Qalander, Shuy, Bubash og Sih Pay, som gjorde oprør.¹³² Man kan diskutere, om det var til Abdur Rahmans fordel og hazara-folkets ulempe. Det var en fordel for Abdur Rahman, idet han overvandt dem og opnåede succes ved sin affolkningsplan i Uruzgan og Day Chopan. Til

¹³⁰ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Sønnen Habibullah Khan. 1892: i *“The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”*, s. 991.

¹³¹ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til Guvernøren af Qandahar. 24. maj 1892: i *“The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”*, s. 998.

¹³² (kilde) brev fra Abdur Rahman til Sønnen Habibullah Khan. 1892: i *“The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”*, s. 991.

gengæld var det en ulempe for hazaraerne, idet de udover tabet af enorme mængder af menneskeliv, udvandring, tab af deres to landdele, også blev slaver for pashtunerne indtil 1919. Den sidste kilde, som jeg vil analysere i forhold til Abdur Rahmans legitimering af sin udryddelseskampagne er indsendt den 3. maj 1893 til mirs af Day Zangi og Day Kundi, som er to prominente hazara stammer. Af kilden fremgår det, at Abdur Rahman ønsker afslutning på sin udryddelseskampagne mod hazaraerne. Dette kan ses ved, at han modsiger sig selv og benægter sine forrige udtalelser ved at undlade at nævne disse.

“His Majesty has not held nor holds any enmity for the Hazarah people. If he had felt such antipathy, at the moment when he adorned the throne of forebears and the people of Afghanistan who out of sectarianism had girded their loins to kill Hazarachs, he would have turned his full attention to eliminating the Hazarachs root and branch and from that day until now he would not have left a single one (of them) in the kingdom.”¹³³

Det er sandt, at han ikke startede tilintetgørelsen, da han indtog kronen. Men dette var ikke, fordi han ikke ønskede dette, men det skyldtes derimod situationen, som ikke tillod det. I kilden nævner han, at han hverken har eller har haft en fjendtlig indstilling mod hazaraerne, men hans fatwa argumenterer for det modsatte. “Recognizing them to be Muslims and to be people of the qiblah he has conscientiously striven to protect them.”¹³⁴ Når han i kilden påstår, at han har anerkendt hazaraerne som muslimer, er vi igen vidner til et usandfærdig udsagn.

Hazaraernes reaktion

I det følgende afsnit vil jeg analysere hazaraernes reaktion fra to grupperinger, som blev ofre for Abdur Rahmans udslettelseskampagne. Den ene gruppering er de almene hazaraer og den anden er hazara- lederne i form af mirs, begs, khans.

¹³³ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til lederne af Day Zangi, Day Kundi, Beshud. Maj 1892: i “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 985-986.

¹³⁴ Ibid., 985-986.

Almene hazaraer

Den første kilde som jeg arbejder med i forhold til hazaraernes reaktion er brevet sendt fra Abdur Rahman til Hazarajat den 14. August 1891. Af kilden fremgår det, at hele Hazarajat har overgivet sig fredeligt og uden nogen form for modstand.

“To [...] the people of Hazarajat who have come and are coming in peace so Sardar ‘Abd al-Quddus Khan and have made evident their friendship and obedience to me who is their padishah and their sovereign [...].” ¹³⁵

Spørgsmålet er, hvorfor dette er tilfældet. Det første argument er det til dels symbiotiske forhold, der eksisterede mellem emiren og hazaraerne indtil 1890. Desuden var Abdur Rahman konge af hele Afghanistan, hvilket også fremgår af kilden ‘padishah’, så der var en klar magt ubalance. Michael Ent og Roy Baumeister definerer lydighed på engelsk, ‘obedience’ som praksissen af at følge en autoritativ figurs ordrer.¹³⁶ Fordi Abdur Rahman var emiren og kongen af Afghanistan, så var han den autoritative figur under denne omstændighed, og derfor fulgte hazaraerne hans befalinger, som de tidligere havde gjort.

Det andet argument er på grund af ønsket om at undgå konflikt, som Michael Ent og Roy Baumeister beskriver som en del af lydighedspraksissen. “Obeying authority figures can aid society by limiting violence [...]”.¹³⁷ Hazaraerne havde tidligere på første hånd observeret, hvad Abdur Rahman gjorde ved folk, som gjorde oprør mod ham; enten eliminering eller landsforvisning. Blandt andet ved Sardar Ishaq Khans oprør og Shaykh Ali hazaraernes oprør i 1888.¹³⁸

¹³⁵ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib,” *The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 684-685.

¹³⁶ Michael Ent & Roy Baumeister,” *Obedience*”, s. 551.

¹³⁷ Ibid., s. 551.

¹³⁸ Ibid., 578.

Det tredje argument kunne være hærens størrelse “ [...] through the grace of God, the army is large [...].”¹³⁹ Den realitet, at hæren befandt sig foran deres hjem og deres mangel på våben, som de havde udleveret på beordring af Abdur Rahman, umuliggjorde stort set dette alternativ. Desuden forsikrede Abdur Rahman hazaraerne om, at der intet ondt ville hænde dem. “[...] as long as I live, I will view you with the eyes of love and kindness. After me, my children and grandchildren will be your close friends just like me.”¹⁴⁰ Yderligere lovede han som deres konge, emir og regent, at selv hans efterkommere ville kun nære venskab med dem, hvilket gjorde, at hazaraerne ikke kunne se andre udveje end at adlyde.

Reaktionsudviklingen fra lydighed til oprør skete i 1891, da hazaraerne ikke kunne leve under de forhold, som hæren og generalen Abdul Qodos og hans officerer havde skabt for dem. Kilden er en ed som hazaraerne i Uruzgan svor, hvilket blev kendt i hele Afghanistan.

“Death 100 times over is preferable to enduring such things, which should never occur in a humane world and one in which the excellent Shari’ah prevails. Should we simply excise the sighs of grief and regret from our hearts, wrap the foot in the skirt of disgrace, and suffer patiently?”¹⁴¹

Så man kan diskutere, om hvorvidt disse hazaraer fra Uruzgan ikke havde til hensigt til at gøre oprør, men at situationen påbød dem at gøre det, hvilket også var Abdur Rahmans formål. Mir Azim Beg lederen af Sih Pay hazaraerne blev den bærende figur under dette oprør. Selvom han tidligere havde tjent og været tilhænger af Abdur Rahmans stat, kunne han ikke være vidne til sådan en behandling af sit folk. Til bekæmpelse af dette oprør konstituerede Abdur Rahman *Mullah* Abdul Khaliq, der skulle prædike i enhver moske han trådte ind i opfordre folket til at

¹³⁹ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib,” *The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 684-685.

¹⁴⁰ Ibid., 684.

¹⁴¹ (kilde) Ed svoret af Uruzgan hazaraerne. 1891. i: Katib,” *The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 732-733.

udrydde de vantro hazaraer som følge af deres Shia-tro ifølge *The History of Afghanistan: Siraj al- tawarikh*.¹⁴²

Den næste kilde, jeg analyserer i forhold til hazaraernes reaktion, er en befalingsskrivelse fra Abdur Rahman sendt til guvernørerne i december 1892, hvor han befaler dem at give hazaraerne lov til at komme hjem. Efter det mislykkede oprør havde disse hazaraer fra Uruzgan, Hajaristan, Zawuli, Sultan Ahmad, Mir Ainah, Pashah-i, Shayr Dag, Qalander, Shuy, Bubash og Sih Pay ikke noget at komme hjem til. Deres marker var ødelagt, ligesom soldaterne og militstropperne havde plyndret dem for alle deres ejendomme.

“The reason that they have to obtain food from piles of horse dung is because that is their reward and just desert for their bad behaviour and unacceptable actions. In any event, they have brought oppression down on themselves. How (otherwise) could our royal person ever tolerate such degradation, humiliation [...]”¹⁴³

I denne befalingsskrivelse beordrer Abdur Rahman sin pashtunske guvernør til at få hazaraerne til at samle korn fra hesteafføring. Han betragter det ydmygende arbejde som en retfærdig straf for deres gerninger. Deres gerninger er ifølge Abdur Rahman slemme og uacceptable. Han nævner ikke et eneste ord om grunden til, at hazaraerne gjorde oprør. Denne befalingsskrivelse er en vigtig kilde, fordi den viser de forhold, de overlevende hazaraer kom til at leve under efter deres nederlag. Jeg vil argumentere for, at allerede ved afslutningen på det første oprør, blev grundstenen lagt for det efterfølgende oprør. De systematiske plyndringer fra pashtunerne, som de stadig var ofre for, og Abdur Rahmans og statsembedsmands ydmygelse af dem, fik ikke vreden i deres hjerter til at svækkes. Noget andet der er vigtigt at forstå ved dette første oprør er, at det opstod hos de almene hazaraer i Uruzgan, derfor kan man tale for, at dette oprør er de menige hazaraers oprør.

¹⁴² Katib Hazarah,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889-1893”, s. 818.

¹⁴³ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til guvernørerne i Hazarajat 23. december 1892.: i Katib,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s.914.

Hazara mirs, begs og khans reaktion

Optakten til det andet oprør startede, da Abdur Rahman befalede, at alle hazara mirs, begs, khans skulle samles med deres familier for at blive sendt til Kabul, uanset om de havde taget andel i det forrige oprør eller ej. Erfaringen fra andre mirs skæbne havde vist disse hazara mirs, begs og khan, hvad der var i vente i Kabul. Mir af Day Chopan, som havde tjent i Abdur Rahmans royale hof var blevet henrettet og hans familie givet væk som slaver til hans pashtunske embedsmænd. Udover de forskellige mirs, begs og khans af hazaraerne, beordrede Abdur Rahman, at religiøse hazara-ledere i form af Sayyids, Karbala'is og Zuwwars, mirzadahs også skulle samles med deres familie og sendes til Kabul. ¹⁴⁴

Kilden som jeg analyserer for hazara-ledernes reaktion er et brev fra Hazara mirs, begs og khans fra Day Zangi, Day Kundi og Beshud, sendt den 3. maj 1893. I denne skriver de allieredes hazara-leder.

“[...] the governors, qazis, tax collectors, and officers of the regular army, who have been and are now in every local, consider it lawful to rob and kill Hazarahs and to take their women and children on the ground that they are Twelver Shi'ites and that they therefor are infidels. They do not think it wrong to shed their blood, take their property and belongings.”¹⁴⁵

Ud fra denne kilde får vi indsigt i den situation, som disse hazara- ledere sad i. De har været tro mod Abdur Rahman under hele hans udryddelseskampagne, uden indsigt om deres egen fremtid også kunne være i eventuel fare. Ud fra kilden kan man argumentere for, at deres situation er kritisk, og de ved, hvad der venter dem, hvis de overgiver sig. Disse hazaraer ser ingen anden udvej end at gøre oprør.

¹⁴⁴ (kilde) brev fra lederne af Day Zangi, Day Kundi, Beshud hazaraerne til Abdur Rahman. Maj 1892: i *“The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”*, s. 985-986.

¹⁴⁵ Ibid., 985-986.

“Considering themselves as good as dead and fearing for their property and families, they raised their heads (in rebellion) for they see no way out of this prospect but to surrender themselves to death and so they will never put their heads beneath the writ of the farman.”¹⁴⁶

Disse allierede ledere er altså parate til at møde døden, idet de er vågnet op fra deres fornægtelse omkring Abdur Rahmans eliminering af dem som et folk. Men det kan diskuteres, om hvorvidt denne reaktion fra disse mirs, begs, khans er noget de udviser af lyst eller om det er tvunget reaktion. De udviser denne form for aktiv reaktion, fordi de føler, at de intet har at miste. De har akkviesceret to muligheder for sig, den ene er at overgive sig og blive henrettet og dø med den viden, at deres familier kunne se frem til et liv som slaver. Den anden mulighed er at gøre oprør, men chancen for leve er stadig større, hvis de frivilligt lader sig overgive. Via afkodning af denne kilde vil jeg argumentere for, at Abdur Rahman havde endnu et mål med sin udryddelseskampagne af hazaraerne, hvilket var at ændre det socialpolitiske hierarki hos hazara-folket ved at fjerne alle mirs, begs, khans fra Hazarajat, så de i fremtiden ikke kunne have noget lederskab.

Udryddelsestype

I nedenstående afsnit har jeg valgt at analysere kilderne for, ved hjælp af Jacques Semelins definitioner for massakre, at finde ud af hvilken type udryddelse Abdur Rahman udførte mod Hazaraerne, hvor en massakre først kan kendetegnes som et folkemord, når dødstallet når frem til flere hundrede tusind, eller snarere i retning af en million. Derudover mener Semelin, at en definition for folkemord er pålidelig, hvis man, som ham, definerer det ud fra et kvalitativt kriterie i kombination med kvantitet. Her påvises den kvalitative del af kravet ved eksempelvis der er et ønske om total udryddelse af et folk og den kvantitative del afhænger af hvor effektivt udryddelsen objektivt set har været, hvor det i Semelins optik bør være et dødstal, der er på flere hundrede tusind eller en million. En massakre er efter Semelins forståelse; “ [...] ‘massacre’ denotes a form of action—most frequently collective action—that destroys

¹⁴⁶ Ibid., 986.

defenceless individuals and which, since the European Middle Ages, has been used also in reference to animals.”¹⁴⁷ Man kan først komme frem til, hvornår en elimination er et folkemord ifølge Semelin ved at differentiere mellem forskellige former for massakrer, som er ”subjugation” dvs. undertvingelse, og ”eradication” dvs. Udryddelse.

Kvalitativt grundlag for at definere Abdur Rahmans udryddelse som folkemord

Fra starten af Abdur Rahmans udryddelseskampagne, hvor hazaraerne tog imod hæren i fred og overleverede deres våben til Abdul Qodos, kan man via kilderne konstatere, at synet på hazaraerne er umenneskeligt lige fra den førende general Abdul Qodos til soldaterne og officererne. Især ydmyges hazara-kvinderne, idet de bliver sammenlignet med aber og som værende bjørneagtige med stive hår. Denne kilde er et brev fra Abdul Qodos i 1891 til Abdur Rahman, hvori han bekendtgør sit belæg for at have taget sexslaver blandt hazara-ledernes døtre. “What one observes about Hazarah girls is that they are nothing more than animals—ape-like and ursine. No human being would ever want to live with them whether as marries women or concubines.”¹⁴⁸

Degradering af hazaraernes race er essentielt at have i erindring for forstå de efterfølgende massakrer. Denne form nedgradering af en race, er et kendt fænomen ved udryddelseskampagner gennem historien. Eksempelvis blev jøderne under Nazi Tyskland refereret til som parasitter og rotter.¹⁴⁹ I sammenhæng med det blev der skabt propagandabilleder, en af de første og kendte hedder “When the Vermin Are Dead, the German Oak will Flourish once more” er fra 1927. Billedet er en tegning af et egetræ, hvor en Nazi er i gang med at pumpe gas i træet, rundt om træet er der døde rotter, som skal repræsentere jøderne.¹⁵⁰ Ved at sammenligne en race med dyr degraderer man racen, og derfor kan det angribende folk argumentere for, hvorfor massakren af dem er acceptabel efter samfundets

¹⁴⁷ Semelin, “What is ‘Genocide’”, s. 84-85.

¹⁴⁸ (kilde) brev fra Abdul Qodos til Abdur Rahman. Maj 1892: i “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 985-986.

¹⁴⁹ Beth A. Griech-Polelle, *Anti-Semitism and the Holocaust: language, rhetoric and the traditions of hatred* (London: Bloomsbury Academic, 2017), s 76.

¹⁵⁰ Ibid., 206.

regler. Semelins definition for massakre har sin rod i den europæiske middelalder, hvor det oprindeligt blev brugt i sammenhæng med nedslagtning af dyr. Derfor kan man argumentere for, at det er et betydningsbærende aspekt for det angribende folkefærd at betragte det folk, som de prøver at udrydde, for ikke at være mennesker, men snarere dyr.

Ud fra Abdur Rahmans retorik, i det brev som han sender til Hazaraerne den 14. august 1891 efter hærens udstationering, er der umiddelbart ingen indikation på hans ønske om påbegyndelsen af en udryddelseskampagne. "I have written this so that you know that I have a use for you people and am putting your rifles in escrow and will give them back to you. I have no other agenda and nothing else to say. So, don't worry."¹⁵¹ Derimod er der i stedet forsikring til de personer han omtaler i brevet om, at han som deres emir har brug for dem i sit emirat, og at han ingen bagtanker har med indsamlingen af deres våben. Derfor vil jeg tale for, udryddelseskampagnen og de forskellige massakrer kom uventet for hazaraerne, idet emiren først afslørede sin tilintetgørelsesplan imod dem efter oprøret var brudt ud i Uruzgan. I befalingsskrivelsen fra Abdur Rahman, som er et brev til Durrani pastunernes stammeleder sendt den 24. maj 1891, begynder han at ændre sin retorik om hazaraerne. "[...] this would amount to fifty thousand warriors who would destroy the wicked Hazaraks and eliminate them entirely from the kingdom of Afghanistan."¹⁵² Der er en udvikling i hans retorik fra en tilnærmelsesvis venlig tone til en retorik, der kendetegner den udryddelsesproces, Semelin kendetegner som 'Destroy in Order to Eradicate'. Semelin definerer dette som:

"This involves 'cleansing' or 'purifying' the area of the presence of another, who is deemed undesirable and/or dangerous. For this reason, the concept of 'eradication' appears particularly relevant since its etymology conveys the idea of 'severing roots' or 'removing from the earth', in short 'uprooting', as would be said of a harmful plant or contagious disease, except that, in this case, the vast uprooting operation is directed at an entire human community."¹⁵³

¹⁵¹ (kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib," *The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*", s. 684-685.

¹⁵² (kilde) brev fra Abdur Rahman til Durrani lederne. 1891: i "*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*", s. 767-768.

¹⁵³ Semelin," *What is 'Genocide'*, s. 86.

I kraft af Abdur Rahmans brug af sætninger som 'fuldstændig eliminering af de onde hazaraer fra Afghanistan' vil jeg argumentere for, at der er tale om 'Destroy in Order to Eradicate', en udryddelsesproces, hvor der skal ske en fuldstændig eliminering af hazaraerne. Ydermere taler en anden kilde, som også er en befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle hærens officerer i Hazarajat i 1892, også for denne fuldstændige eliminering, som Semelin mener, er et af de to kriterier, der skal være til stede for at definere noget som for et folkemord. I kilden befales der:

“ [...] considerable it impermissible to show any restraint in killing, plundering, and making captive of the Hazaraks, and not to be misled by these people's deception. They are to seize all the weapons of those who have not rebelled and destroy all their forts.”¹⁵⁴

Kilden og citatet er Abdur Rahmans egne ord, hvori han ønsker plyndring og nedslagtning af alle hazaraer. Yderligere skal deres forter også jævnes med jorden. I sin befalingsskrivelses skelner han ikke mellem de hazaraer, som har gjort oprør eller dem, der ikke har. “[...] His Mighty Majesty himself will march with victorious banners flying in that direction, bring utter ruin to the affairs of the evildoers and leave no person in that country.”¹⁵⁵ Igen taler Abdur Rahman om kollektiv udryddelse af hazaraerne, ligesom han vil bringe fuldstændig død over hazaraerne og ikke efterlade nogen personer i landet. Her kan man undrende spørge sig selv om, hvorfor han anvender så skrap en formulering. Jeg vil mene, at det er begrundet i et ønske om at hidse sine tropper og officerer endnu mere op. Abdur Rahman er endda selv villig til at rejse til Hazarajat for at tilintetgøre hazaraerne, hvis ikke officererne er i stand til at udføre arbejdet. Dette tolker jeg som en provokation af hæren, idet han indirekte stiller spørgsmål til dens evner.

¹⁵⁴ (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle hærens officer. 1892: i *“The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”*, s. 830-831.

¹⁵⁵ Ibid., 830-831.

Den næste kilde, som jeg vil analysere i forhold til udryddelsestype, er et brev til hæren fra Abdur Rahman i 1892. "[...] the Hazarah people are the very tribe and people from (the time of) their fathers and forefathers up to now have been nothing but donkeys bearing the loads of the other people of Afghanistan." ¹⁵⁶ Også i dette brev er der en sammenligning og opfattelse af hazaraerne som dyr. Af kilden får man også ud fra Abdur Rahmans perspektiv et billede, som gør, at man kan forstå, hvordan det sociale hierarki blandt Afghanistans forskellige befolkningsgrupper var. Her befinder Hazaraerne sig allernederst, hvor de ikke engang bliver anskuet til at være mennesker, hvorimod de er æsler, som bærer på de andre befolkningsgruppers læs, hvilket kan tolkes som en varsling mod deres fremtid, hvor de (u)heldige overlevende hazaraer går en tid i møde som slaver.

Noget andet, som også taler for, at det er 'Destroy in Order to Eradicate' proces af eliminering, der finder sted, er Abdur Rahmans fatwa i kollaboration med Mullah Abdul Khaliq. I *The History of Afghanistan: Siraj al- tawarikh* indberettes, at Mullah Abdul Khaliq på ordre af Abdur Rahman rejste til forskellige moskéer i Afghanistan for at opfordre folk til at gå imod hazaraerne. ¹⁵⁷ Selve Fatwaen er en del af den officielle afghanske historie, hvor den imidlertid er fremstillet og skitseret af Ahmad Shah Khan, som under tiden var en embedsmand, og ydermere forseglet med den royale sollignede segl i 1891. ¹⁵⁸ Man kan spørge, hvorfor det ikke tydeligt fremgår, at fatwaen er blevet realiseret på Abdur Rahmans befaling og ordre, når hans royale segl findes på Fatwaen. Til dette vil jeg argumentere for, at årsagen hertil kan findes i konteksten, at værket er anerkendt, kontrolleret og disponeret af statsmagten i form af emir Habibullah Khan, som var Abdur Rahmans søn. Derfor var Abdur Rahmans søn emiren Habibullah Khan tilbøjelig til ikke at få danne et billede af sin far som en løgner. Af kilder, som jeg har analyseret tidligere, fremgår det af Abdur Rahman selv, at han mener, at hazaraernes Shiisme er en gren af religionen Islam. I Fatwaen står der blandt andet:

¹⁵⁶(kilde) brev fra Abdur Rahman til alle hærens officer. 1892: i "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 928.

¹⁵⁷ Katib Hazarah," The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889-1893", s. 818.

¹⁵⁸ Ibid., s. 770.

“This is because the evil tribe of infidels (the Hazarahs) is incited by religious solidarity (ham millat, as Shi’ites) and plundering and killing them is therefore an obligation which should also be based on religious solidarity (of the Sunnis). In Holy war, repelling and killing infidel evildoers conforms to the Pure Noble Law and it is incumbent upon every individual Muslim to make it his Duty to fight them.”¹⁵⁹

Af dette udsnit af fatwaen fremgår det, at hazaraerne er stemplet som vantro som følge af deres trosretning som Shia-troende. Yderligere legitimerer denne fatwa, at eftersom det er en hellig krig mod Shia troende hazaraerne, er det derfor ifølge islam tilladt at plyndre og slå hazaraerne ihjel. Af Fatwaen vurderes det, som enhver muslims pligt at deltage i denne ‘hellige’ krig. Derudover støttes mit argument om, at Abdur Rahmans udryddelseskampagne var et ‘Destroy in Order to Eradicate’ process, i form af, at i fatwaen er bekendtgjort, at ikke en eneste hazara skal undslippe hæren. Som følge af fatwaen skal hele Hazarajats befolkning elimineres og deres land skal gives væk til Durrani pashtun-stammen og Ghilzay-stammen.

“In order to extirpate these irreligious people so that not a trace of them remains in those places and throughout the mountains and their properties be distributed among Ghilzay and Durrani tribes, the royal court has approved as its policy that a triumphant army made up of regular and tribal forces from every part of the kingdom of the God-given government should descend upon the soil of the rebel tribes of the Hazarahjat so that a soul of those wayward tribes be safe nor escape[...].”¹⁶⁰

¹⁵⁹ (kilde) fatwa udstedt Ahmad Shah Khan 1891: i “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 770-771.

¹⁶⁰ Ibid., s. 770- 771.

Kvantitativt grundlag for at definere Abdur Rahmans udryddelse som folkemord

For at Abdur Rahmans udryddelse og massakre af hazaraerne skal kunne defineres som et folkemord, skal antallet af ofre udgøre flere hundrede tusind ofre ifølge Semelins definition.¹⁶¹

I *The History of Afghanistan: Siraj al- tawarikh* gives der ikke et præcist antal på, hvor mange hazaraer, der blev slået ihjel. Der findes derimod en kilde fra 1892, der fortæller, at selve hazarafolkets eksistens er i fare og i selv samme kilde truer Abdur Rahman sine embedsmænd til at stoppe med skade hazaraerne yderligere. Episoden fandt sted efter den religiøse udryddelseskampagne, hvor hazaraerne blev ofre for flere massakrer.

“Once it was the case that out of ignorance and ambition foolish officers of the army of those people went astray, raised the head of stupidity, brought killing, injuring, hardship, and humiliation down on all the people of Afghanistan and thereby caused much damage to the government and its subjects. Now again he wants to put the squeeze on people and make them flee. In any event, he better come to his senses and stop causes people distress. If he doesn’t, he can look forward to being held to account and speedily getting the reward he deserves.”¹⁶²

Det faktum, at Abdur Rahman selv skrev og truede sine embedsmænd til at stoppe med at begå yderligere vold mod hazaraerne fortæller noget om, hvor alvorlig situationen var, da selv bagmanden for udryddelseskampagne mente, at det var tid til at stoppe. Det er pudsigt, at Abdur Rahman selv stoppede sin udryddelseskampagne på baggrund af at den var ved at være for effektiv. Hertil mener jeg, at grunden til, at Abdur Rahman truede sine embedsmænd og officererne med at stoppe deres undertrykkelse kan forklares ved, at udryddelseskampagnen, og oprørerne som følge heraf, havde kostet Abdur Rahmans emirat flere hundreder tusinder rupees. I denne kontekst er det derfor vigtigt at forstå, at Abdur Rahmans syn på hazaraerne

¹⁶¹ Semelin, “What is ‘Genocide’”, s. 87

¹⁶² (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til guvernørerne. 1892: i “*The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893*”, s. 915.

forblev uændret og at det i stedet var af praktiske årsager at hans udryddelseskampagne ophørte.

Analyse af Kitroeffer's definition for udryddelseskampagne i forhold til hazaraernes

Jeg vil argumentere for, at Abdur Rahmans religiøse kampagne mod hazaraerne yderligere kan betegnes som en udryddelseskampagne i forhold til Kitroeffer's definition, idet den opfylder alle hans kriterier for folkemord.

Først finder vi Abdur Rahmans strategiske og metodiske udstationering af sin hær til Hazarajat med henblik på at undertrykke hazaraerne, og når de derpå gør oprør som følge af grusomhederne mod dem, så skulle de kollektivt elimineres. Dernæst følger tilintetgørelse af deres kulturelle afsæt. Hazaraernes Qala blev jævnet til jorden, efter de selv var blevet dræbt af hæren, hvorefter de overlevende blev tvangsfjernet fra deres hjem og solgt til slaveri, som var en af indtjeningskilderne til Abdur Rahmans stat. Sidst og ikke mindst var denne udryddelseskampagne skræddersyet til Afghanistans befolkning i form af *Fatwa*, hvor hazaraerne blev brændemærket som værende vantro, fordi de er *Shia* muslimer.

Hvorvidt man reelt set er vantro eller blot bliver beskyldt for at være det, kan i et dybt religiøst land som Afghanistan retfærdiggøre øjeblikkelig henrettelse uden anden retmæssig indgriben. Det er derfor den perfekte kampagne at udsætte sine fjender for, da de andre befolkningsgrupper i landet ikke sætte spørgsmålstegn til forfølgelsen af de "vantrø" hazaraer.

Konklusion

Som et resultat af analysen og diskussionen af min problemformulering er jeg kommet frem til, at Abdur Rahman planlagde hærens afsendelse rent strategisk for at kunne skabe grundlag for legitimering af sin udryddelseskampagne. Efter at have skabt et billede af sig som ”skjoldet mod de vantro og oprør”, diskriminerede og provokerede han hazaraerne indtil de til sidst gjorde oprør i 1891. Dette oprør anvendte han som legitimering til at udstede en religiøs udryddelseskampagne mod dem i form af en fatwa, hvor hazaraerne blev defineret som gudløse. I realiteten var Abdur Rahmans legitimering af udryddelseskampagnen todelt, hvoraf den første del bestod i at gøre hazaraerne til oprørere, mens han på basis af den anden del, fatwaen, bekendtgjorde, at de var hedninge. Abdur Rahmans formål med denne udryddelseskampagne var at affolke Hazarajat, især Uruzgan-delen, med henblik på at kunne give området til sit eget folk, pashtunerne, hvilket han havde stillet dem i udsigt samtidig med, at han udstedte fatwaen.

Hazaraernes første reaktion på hærens tilstedeværelse i Hazarajat var fredelig, og befolkningen udviste loyalitet og underdanighed over for Abdur Rahman ved på hans beordring at aflevere deres våben. Hazaraernes reaktion til Abdur Rahmans politik ændrede sig i takt med, at de ikke længere kunne udholde de grusomheder som de blev udsat for af hæren og militstropperne. Det første oprør startede i Uruzgan i 1891 hos de almene hazaraer, men oprøret blev slået kraftigt ned i 1892, som resultat af den fatwa, som Abdur Rahman udarbejdede i 1891. Grundstenen til det andet oprør blev lagt ved slutningen af det første oprør, hvor hazaraerne igen var blevet behandlet på de mest grusomme former, idet de konstant blev plyndret, tortureret og kvinderne seksuelt udnyttet.

Denne behandling af de almene hazaraer samt Abdur Rahmans befaling om, at alle hazara mirs, begs, khan skulle samles med deres familier og sendes til Kabul, hvor mændene blev slået ihjel og kvinder og børnene blev givet væk som slaver til pashtunske embedsmænd, kulminerede i endnu et oprør. Den endelige afslutning på disse oprør fandt sted 1893, hvor Uruzgan og Day Chopan var så affolket, at områderne uden videre blev tildelt pashtunerne.

I forhold til den sidste del af min problemformulering, som omhandler, hvilken type udryddelse hazaraerne led under i forhold til Semelins definition for en massakre konkluderer jeg at motivationsgrundlaget 'Destroy in Order to Eradicate' er mest passende. Dette konkluderer jeg på baggrund af, at hazaraerne blev udryddet i så høj en grad, at der i brevkilderne fremgår en varsling om, at selve folkets eksistens var i fare.

Der kan derfor ikke herske nogen tvivl om, hvorvidt Abdur Rahman og hans folk, pashtunerne, har begået folkemord mod hazaraerne, da der både kan fremlægges et kvalitativt kriterie, i form af ønsket om total udryddelse af hazaraerne, og et kvantitetskriterie, hvilket kommer til udtryk gennem det massive dødstal og varslingen om totaludryddelse af et folk, var til stede.

Ordforklaring

Beg: Hazara-leder.

Emirat: Afghanistans styre form i 1890.

Farman: Royal befaling fra Abdur Rahman.

Fatwa: En Fatwa er et svar fra en anerkendt muslimsk retslærd mufti.

IlKhani: Leder titel, der nedstammer fra det mongolske rige.

Jirga: Stammernes rådsforsamling.

Khan: Leder/stammeleder .

Mufti: En mufti er en som får stillet et spørgsmål, hvortil han skal svare, hvad der er ret at gøre i forhold til den islamiske retsvidenskabelige tolkning af Sharia-loven.

Mullah: Iman.

Mir: Hazara- leder.

Sardar: Adelige titel, eller leder for en stamme.

Shah: Konge.

Shia: Retning indenfor islam, som anser, at profeten Muhammed udtrykkeligt udpegede sit svigersøn Ali ibn Abi Talib som sin retmæssige efterfølger og arvtager af lederskabet.

Sunni: Sunnisme er den mest udbredte troretning indenfor islam. Anser Abu bakr som Muhammeds efterfølger.

Qala: Hazaraernes fort.

Litteraturliste

Allchin, Frank Raymond og Victor P. Petrov, "Afghanistan: Religion" i Encyclopaedia Britannica (2019), konsulteret den 25. april 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Languages#ref21425>

Christine Noelle- Karimi, "Review," anmeldelse af A Political and Diplomatic History of Afghanistan, 1863-1901, by Hasan Karkar, Cambridge core, 19. august 2009, The Journal of Asian Studies
<https://doi.org/10.1017/S0021911809990350>

Dijk, Teun van, Ideology: A Multidisciplinary Approach. London: SAGE Publications Ltd, 1998.

Ent Michael & Roy Baumeister, "Obedience", i The SAGE Encyclopaedia of Political Behaviour, redigeret. Fathali M. Moghaddam. 551- 554 Thousand Oaks: SAGE Publications Inc, 2017

Google "Alexander Kitroeff", konsulteret 31. Maj. 2019,
<https://www.haverford.edu/users/akitroef>

Google "Brief Vita of Teun A. van Dijk," Konsulteret 31. Maj 2019,
<http://www.discourses.org/Minivita%20Teun%20A%20van%20Dijk.html>

Google "Fatwa" i Religion.dk leksikon, Konsulteret 25.april 2019,
<https://www.religion.dk/leksikon/fatwa>

Google "Fornægtelse" i Gyldendal DEN STORE DANSKE, konsulteret 2. Maj. 2019.
http://denstoredanske.dk/Krop,_psyke_og_sundhed/Psykologi/Psykoanalyse_og_egopsykologi/forn%C3%A6gtelse

Google "Rebellion" i Merriam Webster, konsulteret 2. Maj 2019. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/rebellion>

Karkar, Hasan Kawun. Government and Society in Afghanistan: The Reign of Amir 'Abd al-Rahman Khan Austin: University of Texas press, 1979.

Karkar, Mohammad H., "THE PACIFICATION OF THE HAZARAS OF AFGHANISTAN": The Asia Society Occasional Paper #4 Afghanistan Council (Spring 1973): 1-10

Katib Hazarah, Fayz Muhammad. "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 1. 1880-1889". i The history of Afghanistan Siraj al- tawarikh Vol 3, Oversat. Robert D. McChesney og Mohammad M. Khorrami Boston: Brill, 2013

Katib Hazarah, Fayz Muhammad. "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889-1893". i The history of Afghanistan Siraj al- tawarikh Vol 3, Oversat. Robert D. McChesney og Mohammad M. Khorrami Boston: Brill, 2013

Keep, John." Lenin's Letters as a Historical Source", The Russian Review Vol. 30, No 1(Jan.,1971): 33-42.Downloadet 17. april 2019, <https://www.jstor.org/stable/127473>

Kitroeff Alexander, "CAMPAIGN OF EXTERMINATION", i THE GENOCIDE OF THE OTTOMAN GREEKS: STUDIES ON THE STATE-SPONSORED CAMPAIGN OF EXTERMINATION OF THE CHRISTIANS OF ASIA MINOR (1912-1922) AND ITS AFTERMATH: HISTORY, LAW, MEMORY, redigeret. Tess Hofmann, Matthias Bjørnlund, Vasileios Meichanetsidis, 201-205. New York and Athens: Aristide D. Caratzas Publisher, 2011.

Mousavi, Sayed Afskar. The Hazaras of Afghanistan An Historical, Cultural, Economic and Political Study. Surrey: Curzon press, 1998.

Pansardi, Pamela "Encyclopedia of Power: Legitimation," Sage Publications, Inc. (2011): 384- 385 downloadet 22.maj 2019, <http://dx.doi.org/10.4135/9781412994088.n208>

Petrov, Victor P og Mohamad Ali. "AFGHANISTAN: People -ethnic groups" Encyclopaedia Britannica, (2019) konsuleret den 25. april 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Plant-and-animal-life#ref21423>

Poelle Griech, Beth A. Anti -Semitism and the Holocaust Language, Rhetoric and the Tradition of Hatred. London: Bloomsbury Academic, 2017.

Robert L. Canfield," Review," anmeldelse af THE HAZARAS OF AFGHANISTAN: An Historical, Cultural, Economic and Political Study, By Sayed Askar Mousavi, Cambridge University Press, Maj 1999, International Journal of Middle East Studies Vol. 31, No 2., <https://www.jstor.org/stable/176323>

Samreen, Farha. "THE HAZARAS OF AFGHANISTAN IN MUGHAL TIMES", i Proceedings of the Indian History Congress Vol. 70 (2009), 821- 829, downloaded 11. februar 2019, doi: 130.225.53.20.

Semelin, Jacques. "What is 'Genocide'? European Review of History: Revue européenne d'histoire 12:1 (2010): 81-89. Downloaded 15. April 2019. DOI: 10.1080/13507480500047837

The Editors of Encyclopaedia Britannica. "Ahmad Shah Durrani" Encyclopedia Britannica (maj 12, 2014) konsulteret den 26. April 2019. <https://www.britannica.com/biography/Ahmad-Shah-Durrani>

The editors of Britannica Encyclopaedia "Modern Afghanistan: Abd al-Rahman Khan (1880- 1901)", i Encyclopaedia Britannica, (2019), konsulteret den 26. april 2019. <https://www.britannica.com/place/Afghanistan/Dust-Mohammad-1826-39-1843-63#ref21408>

Tikkanen Amy, "Abd al- Rahman Khan: AMIR OF AFGHANISTAN" i Encyclopaedia Britannica, (2019), konsulteret den 25. april 2019. <https://www.britannica.com/biography/Abd-al-Rahman-Khan>

Vemsani, Lavanya" Hazaras", i Native Peoples of the World: An Encyclopedia of Groups, Cultures, and Contemporary Issues, redigeret af Steven, 532- 533. New York: Routledge Taylor & Francis Group 2015

Yorke, Edmund. PLAYING THE GREAT GAME: BRITAIN, WAR AND POLITICS IN AFGHANISTAN SINCE 1839. London: Robert Hale, 2012.

Anvendte primære kilder

Følgende primære kilder fremgår og er anvendt som de oprindelige breve og er hentet fra:

Katib Hazarah, Fayz Muhammad. "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 – 1901 part 2. 1889-1893". i The history of Afghanistan Siraj al- tawarikh Vol 3, Oversat. Robert D. McChesney og Mohammad M. Khorrami Boston: Brill, 2013

(kilde) brev fra Abdur Rahman til Hazarajats indbygger. 18. August 1891. i Katib," The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 684-685.

(kilde) brev fra Abdur Rahman til Abdul Qodos. 1891: i Katib," The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 694.

(kilde) brev fra Abdul Qodos til Abdur Rahman. 1891: i Katib," The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 704

(kilde) Ed svoret af Uruzgan hazaraerne. 1891. i: Katib,” The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 732-733.

1881 (kilde) brev fra Abdur Rahman til lederne af Jaghuri hazara lederne.: I “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s.755.

1891(kilde) brev fra Durrani lederne til Abdur Rahman.: i “The Reign of Amir Abdal-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 767.

1891(kilde) fatwa udstedt Ahmad Shah Khan: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 770-771.

28. oktober 1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle hærens officerer.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 873.

1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til hærens officerer.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 830-831.

23. december 1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til guvernørerne.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 914.

1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til guvernørerne.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 915.

1892 (kilde) brev fra Abdur Rahman til hæren.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 928.

1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til alle ansat hos staten.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 931.

1892 (kilde) brev fra Abdur Rahman til hazara lederne fra Beshud.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 959.

26 april 1892 (kilde) befalingsskrivelse Abdur Rahman til Jaghuri hazara lederne.: i “The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893”, s. 981- 982

Maj 1892 (kilde) brev fra lederne af Day Zangi, Day Kundi, Beshud hazaraerne til Abdur Rahman.: i "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 985-986.

1892 (kilde) brev fra Abdur Rahman til Sønnen Habibullah Khan.: i "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 991.

24. maj 1892 (kilde) befalingsskrivelse fra Abdur Rahman til Guvernøren af Qandahar.: i "The Reign of Amir Abd al-Rahman Khan 1880 part 2. 1889-1893", s. 998.